

Vízcepppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

33. évfolyam 4. szám

2025. december

2025: Paradigmaváltás. Újragondolás. Együttműködés.

Az összefogásról és az együttműködésről szolt a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság 2025-ös éve. Ennek egyik legjobb példája a tiszadobi holtágrendszer ökológiai célú vízellátása. Önkormányzat, szakmai szervezetek, civilek és igazgatóságunk munkatársainak közös munkájának eredményeként csak ezen a területen közel félmillió köbméter víz járul hozzá a természeti állapot javításához.

Tartalomjegyzék

HÍREK 3-12.

VÍZTUDOMÁNY

A Hortobágy-főcsatorna
felső vízgyűjtő belvíz
problémájáról 13-17.

Őszi szemlék kiértékelési
értekezlete 18-32.

A Tiszadobi-holtág
vízpótlása 33-37.

HIDROMETEOROLÓGIA

Aszályos nyár után
enyhe ősz 41-44.

VÍZTÜKÖR

Mozgalmas évet zárt
az MBHSZ 45.

Kiadja a
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
e-mail: titkarsag@tivizig.hu

Felelős kiadó: Csűrös Krisztián

Szerkeszti a
szerkesztőbizottság:
Szabó Gábor, Nagyné Pálfi
Zsuzsa, Csilányosiné
Kiss Andrea, Bartha András

Kérem, óvja a természetet, ha
nem szükséges, ne nyomtassa
ki ezt a kiadványt!

Tisztelt Olvasó!

A 2025. év vízgazdálkodási szempontból olyan feladatokra világított rá, amelyekre már régóta felhívták a figyelmet a vízügyi szakemberek, de a gyakorlatban nem kellett még ilyen léptékben beavatkozni a vízhiány kezelésébe.

A 2025. évi beavatkozások, intézkedések rengeteg tanulsággal zárultak. Egyértelművé tették a rendelkezésre álló vízkészlet kezelését; legyen az a sok éves átlag alatt vagy épp egy kisebb árhullámból adódó többlet, vagy épp a felszín alatti vízkészletből felhasználható szabad kvóta felhasználása. Határozottan és érthetően kell a felhasználók tudomására hozni, hogy hol vannak a határok, és mennyivel lehet gazdálkodni úgy, hogy ne sérüljenek a rendelkezésre álló készletek és a meglévő felhasználókat biztonságosan ki lehessen elégíteni.

A 2026. év úgy gondolom, hogy az elmúlt időszak tanulságára kell felépülni. Tudnunk kell vagyongazdálkodóként nemet mondani, viszont egyértelműen meg kell határozzuk a vízkészlet tározásának, szétosztásának a lehetőségét, és feltételeit az üzemeltetési területünkön. Ehhez a munkához folytatnunk kell a rendszereinkben lévő lehetőségek újragondolását illetve a társadalom részére történő kommunikációt.

Ehhez a munkához kívánok a kollégáimnak és az olvasóknak Békességben és Egészségben Gazdag Új Esztendőt.

Csűrös Krisztián

HÍREK

Állománygyűlés 2025 – Elhivatottság, szakértelem, elismerés

2025. november 28-án Debrecenben a Kölcsey Központban rendeztük meg a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság hagyományos összmunkatársi értekezletét.

Csűrös Krisztián igazgató beszédét a november 27-én ünnepelt Véradók Napjával nyitotta. Köszönetét fejezte ki a közel ötven munkatársnak, akik az igazgatóságunk által biztosított novemberi önkéntes véradáson részt vettek. A véradás a Magyar Vöröskereszt és az Országos Vérellátó Szolgálat közreműködésével valósult meg. Munkatársaink élő példát mutattak az önzetlenségre, életet mentve felajánlásukkal.

Ezt követően igazgatónk az elmúlt év szakmai tapasztalataira tért át. Az idei év az árvíz szempontjából nyugodt volt, ugyanakkor lehetőséget teremtett a feladatok átcsoportosítására és a vízgazdálkodási rendszerek áttekintésére. Sok rendszer korszerűsítésre szorul a növekvő mezőgazdasági és társadalmi igények miatt. A műtárgy-szemlék során több elbontásra szoruló létesítményt is azonosítottak, ezért a rendszerek folyamatos felülvizsgálata kiemelt feladat marad.

A vízrendezési és öntözési munkák terén az év kiemelt feladatai közé tartozott a „Vízet a tájba!” pilot projekt és az Aszályvédelmi Akcióterv végrehajtása, a távmondatokhoz kapcsolódó feladatok koordinálása és többek között a mezőgazdasági vízszolgáltatás biztosítása.

A Térinformatikai Osztály jelentős munkát végzett az új adatszolgáltatások bevezetésében, miközben párhuzamosan lehetőség nyílt a fejlesztések elindítására és a folyamatok optimalizálására is. A tapasztalatok összegyűjtése és feldolgozása kiemelt feladat, amelyet a térinformatikai és informatikai eszközök nagymértékben segítenek. A vízrajzi munkák is fontos szerepet kaptak: a mérőműszerek száma és a mérések gyakorisága nőtt, így azok pontos

dokumentálása és az eredmények feldolgozása még hangsúlyosabbá vált. Ebben a folyamatban a mesterséges intelligencia által kínált lehetőségeket is érdemes figyelembe venni.

Kiemelte, hogy a következő évek egyik legfontosabb feladata a felszín alatti vizek fenntartható kezelése lesz, amelyhez elengedhetetlen a megfelelő szakmai hozzáállás kialakítása, valamint a modellezés és a térinformatikai eszközök alkalmazása.

A Települési Vízgazdálkodási Osztály fontos szerepet tölt be, egyik legjelentősebb feladata, hogy közreműködik a közép-, és hosszútávú települési vízgazdálkodási koncepciók kidolgozásában. A Jogi Osztály is jelentős munkát végzett, és meghatározó szerepet vállalt az igazgatóság tevékenységeiben. A Közgazdasági Osztály feladatai is bővültek, miközben a Szakszervezet és a Közalkalmazotti Tanács folyamatos kommunikációval és tervezéssel segítette a szervezet működését, biztosítva, hogy a felmerülő igények kezelve legyenek.

Szabó Gábor műszaki igazgatóhelyettes beszédében kiemelte, hogy dolgozóink az egész nyarat aktívan dolgozták végig, számos új, nem mindennapi feladatot vállalva, és sok kihívással szembesülve. Az elmúlt időszak formabontó volt, egyfajta szemléletváltás kezdődött el a vízügyi ágazatban. Különösen fontos szerepet kapott a területi vízmegtartás és a vízmegtartó intézkedések végrehajtása.

Ahhoz, hogy a feladatokból eredmény legyen, minden kollégára szükség van, és az igazgatóság minden tagja jelentős részt vállalt az év során felmerülő kihívások kezelésében. Az év végén elengedhetetlen, hogy megálljunk egy pillanatra, és értékeljük az elért eredményeket. Főmérnök úr egy gondolatot emelt ki: hála és köszönet minden munkatársnak, hiszen az elért eredmények példaértékűek.

HÍREK

Csűrös Krisztián igazgató

A TIVIZIG dolgozói

Szabó Gábor műszaki igazgatóhelyettes

Marosi Zoárd osztályvezető előadásában kiemelte, hogy hosszú, forró nyarat tudhatunk magunk mögött. Az aszály 2018-ban kezdődött, és az időjárás változásai továbbra is fokozódnak: csapadékhiányos időszakok váltakoznak erős széllel, novemberben pedig rendkívüli jelenségként zivatar és tornádó is előfordult. Globálisan a 2023-as és 2024-es évek voltak az eddigi legszárazabb esztendő, Iránban például mindössze 1 mm csapadék hullott drámai jeleként annak, hogy a világ klímája egyre kiszámíthatatlanabbá válik.

Kiemelkedő esemény volt az éjszakai vízhozammérés, valamint a kreatív, idősoros térképek készítése az OVF vízrajzi adatbázisából. Ágotánál február óta folyamatos a duzzasztás, a vízhozam minimumát pedig minden esetben biztosították a Körös-völgyben.

Az osztályvezető beszámolója szerint mindössze két és fél hónap alatt 1561 mérést végeztek, miközben összesen 44633 kilométert tettek meg a vízügyi szakemberek, bizonyítva elkötelezettségüket és kitartásukat az idej kihívások közepette.

Veres Imre szakágazati vezető előadásában elmondta: az Aszályvédelmi Akcióterv új helyzetet teremtett, hiszen rövid idő alatt kellett komplex, nagy volumenű feladatokat ellátni az aszály hatásainak mérséklése érdekében. A TIVIZIG működési területe 7021 km², ahol 3780 km belvízcsatorna található, melyek fenntartása komoly kihívást jelent. A munkák során kiemelt figyelmet kapott az öntözőrendszerek helyreállítása és kapacitásnövelése is.

Az Aszályvédelmi Akcióterv megvalósítása során az elmúlt időszakban számos vízgazdálkodási beavatkozás történt a térségben, melyek célja a vízpótlás biztosítása, a vízszállító képesség javítása és a tartós aszály hatásainak mérséklése volt.

A munkálatok részeként eltávolították az elburjánzott vízínövényzetet, megtisztították a csatornákat, iszaptalanítást végeztek, va-

HÍREK

lamint több holtág feltöltése is megtörtént. Emellett uszadékot távolítottak el a vízszállító-képesség növelése érdekében. A legkiterjedtebb vízínövényzet-eltávolítás a Bágy-Szandalik, a Görbeházi-csatorna, a Kálló-ér és a Kösely-Hajdúszováti átmetszés térségében zajlott.

A pontszerű beavatkozások elsősorban a Keleti-főcsatornán összpontosultak, de több műtárgynál is végeztek karbantartási és korszerűsítési munkálatokat. A Kis-Körös-főcsatorna távjelzősítésére is sor került, amely pontosabb vízszintszabályozást tesz lehetővé.

Ökológiai célú vízpótlási munkálatokat végeztek a Holt-Körösön, a Holt-Köselyen, a Kunkápolnási mocsarak esetén, valamint a Fekete-réten, ezzel segítve a természetes élőhelyek megőrzését.

A Nagy-éren, a Kösely-Hajdúszováti átmetszésen és a Tiszakeszi-főcsatornán gaztalanítási munkák javították a víz lefolyását, miközben az iszaptalanítás az Erdőföldi, Újirázi- és a Komádi-szivornya tápcsatornáján, valamint a Keleti-főcsatorna fővízkivételi műtárgyai előtt zajlott.

Balmazújváros és Nádudvar térségében vízkivezetési munkálatokat is végeztek. Az úszó vízkivételi mű alkalmazása pedig új lehetőségeket nyitott a térség vízgazdálkodásában, rugalmasabbá és hatékonyabbá téve a vízátemelést.

Fróna Antal szakaszmérnök ismertette az Aszályvédelmi Akcióterv, valamint a „Vizet a tájba!” program eddigi eredményeit a Polgári Szakaszmérnökség működési területén. Előadásában rámutatott: a tartósan vízhiányos időszakok egyre komolyabb kihívást jelentenek a vízgazdálkodás számára, ezért elengedhetlenné vált a központi és területi intézkedések összehangolása.

A legfontosabb feladatok között szerepelt a vízínövényzet eltávolítása, a fenntartósávok tisztítása, valamint a víz akadálytalan lefolyását biztosító karbantartási munkák elvégzése. Ökológiai célú vízpótlás valósult meg

többek között a Kunkápolnási mocsarak és a Kásaháti vizes élőhely területén, emellett a harmadlagos művek vízellátását is biztosítottuk.

A szakaszmérnök hangsúlyozta: a jövőben is hasonló jellegű beavatkozásokra lesz szükség, különösen a megnövekedett vízigények kiszolgálása és a vizek helyben tartása érdekében. A többletfeladatok nemcsak a fizikai állományt, hanem a műszaki és adminisztratív dolgozókat is fokozott terhelés alá helyezték. Eközben a fenntartási gépek és járművek is nagyobb igénybevételnek voltak kitéve, ami a feladatok átszervezését és a szakágazati munkák átütemezését is szükségessé tették.

A mindennapi munkát az időjárási szélsőségek is befolyásolták: a nagy hőség miatt fokozottan kellett gondoskodni munkavédelmi eszközökről és az ellenőrzésekről. A csapat az őszi felülvizsgálatokra való felkészülést is a rendkívüli helyzethez igazította.

Szakaszmérnök úr kiemelte: napjainkra az aszály és a vízhiány vált az elsődleges problémává. Ennek kezelésére jött létre többek között a Vízgazdálkodási Tárcaközi Bizottság, az Aszályvédelmi Operatív Törzs és az Országos Műszaki Irányító Törzs, amelyek az Aszályvédelmi Akcióterv megvalósítását koordinálják.

Az egyik legsúlyosabb problémát a vízínövényzet túlzott elszaporodása jelenti több vízfolyáson, így például a Király-éren, valamint a Tiszavasvári-Folyás térségében, ahol a növényzet akadályozza a vízszállítást. Emellett a Bágy-Szandalik csatorna térségében a jelentős vízigény, míg a Görbeházi-csatornán a mederbe dőlő fák jelentettek komoly kihívást. A Tiszakeszi-főcsatornán végzett munkálatok – csakúgy, mint a többi érintett szakaszon – évről évre rendszeresen visszatérő feladatot jelentenek.

Pinczési Miklós szakaszmérnök beszámolt a Hajdúszoboszlói Szakaszmérnökség műkö-

HÍREK

dési területén megvalósult Aszályvédelmi Akcióterv, valamint a „Vizet a tájba!” program tapasztalatairól és eredményeiről. Ismertetése szerint az egyik legfontosabb feladat a Keleti-főcsatornához kapcsolódó műtárgyak karbantartása és tisztítása volt. A Keleti-főcsatorna tiszavasvári beeresztő zsilip előterében eltávolították a lefolyást akadályozó uszadékot, míg a fürtfőcsatornák fővízkivételi- és vízleadó műtárgyainak előterében is megtörtént a tisztítás, az iszaptalanítás, valamint az uszadékterelők javítása és újak telepítése.

A munkálatok részeként vízínövényzetet távolítottak el a K-VII. főcsatorna egy szakaszán, továbbá a Kösely-Hajdúszováti át-metszésen és a Derecske-tápcsatornán is, ahol a túlburjánzó növényzet jelentősen akadályozta a víz útját.

Kiemelt projektként valósult meg a Hamvas-főcsatorna és a K-IV. öntözőcsatorna mederrekonstrukciója, amelyek célja a vízszállító képesség helyreállítása és hosszú távú biztosítása volt.

A Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálat közreműködésével több műtárgyat felújítottak: K-IX., és K-IX-9. öntözőcsatornán, a K-V-1. megkerülő csatornán, valamint a Tilalmas-csatorna vízleadó műtárgyán is.

A korszerűsítés részeként távjelzős vízhozammérőt építettek be a Keleti-főcsatorna tiszavasvári beeresztő zsilip alvízébe, ami pontosabb adatgyűjtést és hatékonyabb vízszabályozást tesz lehetővé. Emellett megtörtént a Holt-Kösely, valamint több harmadlagos csatorna vízpótlása is.

A beavatkozások célja minden esetben az volt, hogy javuljon a vízellátás biztonsága, csökkenjen az aszály hatása, és hosszú távon fenntarthatóbbá váljon a térség vízgazdálkodása.

Vécsei Tibor szakaszmérnök a „Vizet a tájba!” program és az Aszályvédelmi Akcióterv végrehajtásáról számolt be a Berety-

tyóújfalui Szakaszmérnökség működési területén. Előadásában hangsúlyozta: a program elsődleges célja a vízkészletek megőrzése és a víz helyben tartása - amely kulcsfontosságú az aszály hatásainak mérséklésében.

A „Vizet a tájba!” program keretében a gazdálkodók az Országos Vízügyi Főigazgatóság online felületén ajánlhatták fel területeiket vízviisszatartási célokra. Ezeket a felajánlásokat az Igazgatóság szakmai szempontok alapján vizsgálta meg, figyelembe véve a domborzati, hidrológiai és műszaki adottságokat.

A megvalósult intézkedések között szerepelt a gravitációs vízleadás az Ernyőséri- és a Poltrápi-csatornán, vízviisszatartás a Villongó-ér mentén, műtárgyépítés a Szöcskő-Nádréti torkolatnál, valamint zsilip-felújítás a Tépei-érnél.

Az Aszályvédelmi Akcióterv keretében azonnali beavatkozásként tíz csatornán távolították el a víz lefolyását akadályozó vízínövényzetet, összesen több mint 43 kilométer hosszan. Emellett 140 méteren megemelték a depóniát egy vízleadási útvonal mentén, tápcsatorna kotrás zajlott az Erdőföldi-, a Komádi- és az Újiráziszivornyánál, valamint távjelzős vízmércéket építettek ki a Kődombszigeti-, és a Kis-Körös-főcsatornán. További fontos beavatkozás volt a Sebes-Körös Koplaló-holtágának feltöltése, a Sóstói II. csatorna – mint harmadrendű mű – vízpótlása, továbbá ideiglenes vízszintemelés a Sebes-Körösön, a Komádi híd térségében.

A jövő tekintetében a szakaszmérnök kiemelte a Kis-Körös torkolati műtárgyának felújítását, a gazdálkodói igények alaposabb felmérését, valamint a Kálló-főcsatorna rekonstrukcióját, mint meghatározó feladatokat.

HÍREK

A szakmai összefoglalók után az igazgatóság dolgozóinak elismerése következett. Kiosztásra kerültek az Igazgatói dicséret, az Év dolgozója cím és a Tiszántúli Vízgazdálkodásáért elismerés.

A vízgazdálkodás területén végzett eredményes munkája elismeréseként az igazgatóság vezetése a **Tiszántúli Vízgazdálkodásáért** elismerésben részesítette: Tóth Attilát a polgári szakaszmérnökség gátbiztosítást, Korompay Attilát a hajdúszoboszlói szakaszmérnökség csoportirányítóját, Zsuga Antalt a debreceni központ osztályvezetőjét, Nánásiné Harsányi Beatrixot a debreceni központ csoportirányítóját, valamint Fábiánné Nagy Ibolyát, a debreceni központ bér- és munkaügyi ügyintézőjét.

A vízgazdálkodás területén végzett eredményes munkája elismeréseként **Igazgatói dicséretet** vehetett át: Kissné Varga Tímea a polgári szakaszmérnökség adminisztrátora, Szathmári József a hajdúszoboszlói szakaszmérnökség vízhasznosítási referense, Kricsfalusi György a berettyóújfalui szakaszmérnökség gát- és csatornaőre, Farkas Csaba a berettyóújfalui szakaszmérnökség

munka- és tűzvédelmi ügyintézője, Czeglédi Zoltán az MBHSZ létesítményüzemeltetője és Dr. Szopos Noémi Mária a debreceni központ árvízvédelmi referense.

Az év dolgozója címet az a kolléga kapja, aki a munkatársak ajánlásai alapján kiemelkedően teljesített szakterületén. Szervezeti egységenként ebben az évben a következő dolgozókat választották a kollégák: Goller István a debreceni központ geodéziai és térinformatikai referense, Novák Istvánné Lengyel Erika a polgári szakaszmérnökség létesítményüzemeltetője, Sóvágó Károly az MBHSZ csoportvezetője, Dede Orsolya a hajdúszoboszlói szakaszmérnökség vízhasznosítási referense és Kincses Béla a berettyóújfalui szakaszmérnökség szivattyútelep-kezelője.

Kitüntetett kollégáinknak sok szeretettel gratulálunk, jövőbeni munkájukhoz további sok sikert kívánunk!

*Csilányosiné Kiss Andrea/
Nagyné Pálfi Zsuzsa*

Igazgatói dicséretben, a Tiszántúli Vízgazdálkodásáért díjban és az Év dolgozója elismerésben részesült dolgozók

HÍREK

Egészségnap - egy lépéssel az egészségesebb mindennapokért

Idén indítottuk útjára az Egészségnap kezdeményezést az október 18-i, szombati munkanapon. Örömmel tapasztaltuk, hogy közel 100 kollégánk csatlakozott a programokhoz, ami visszajelzés arra, hogy munkaközösségünk nyitott az egészségtudatos életmód iránt.

Szervezőként nem csupán szűrővizsgálatok biztosítása volt a cél, hanem az, hogy komplex módon támogassuk a testi-lelki jólétet: a megelőzést, a mozgást, az ismeretszerzést és a közösségi élményeket egyaránt.

Az Egészségnap során kollégáink számos vizsgálaton vehettek részt: vércukor-, koleszterin-, vérnyomás-, húgysav- és PSA-mérés, valamint BMI- és testösszetétel-vizsgálat is elérhető volt InBody készülékkel. Emellett tüdőszűrő mikrobusz, bőrgyógyászati és allergiavizsgálat is segítette az állapotfelmérést. Mindezen túl gyógytornász egyéni mozgásszervi vizsgálatokat is tartott a nap folyamán.

Különösen fontos volt, hogy a kollégák ne csak vizsgálati eredményeket kapjanak, hanem lehetőség nyíljon személyre szabott tanácsadás kérésére a szakemberektől és bővebb információt szerezzenek arról, hogyan tudják megőrizni egészségüket a mindennapokban.

A hivatalos programot Csűrös Krisztián igazgató úr nyitotta meg. Ezt követően diétetikus szakember előadására került sor, amelynek köszönhetően a résztvevők megismerhették az egészséges táplálkozás alapjait. Majd gyógytornász vezetésével átmozgató ülőtorna és légzőtorna segítette a felfrissülést, különösen azok számára, akik napi szinten ülőmunkát végeznek. A tornát egy terápiás kutyával zajló csapatépítő program követte, amely a délelőtti egyik legkedveltebb eleme volt.

Fontos volt számunkra, hogy az Egészségnap családbarát esemény legyen, így ezen a szombati munkanapon a kollégák gyermekeiről a Kismaszat ÉlményMűhely animátorai gondoskodtak, akik a vízgazdálkodással és az egészséges életmóddal kapcsolatos játékos foglalkozásokat tartottak számukra.

Szervezőként külön köszönöm minden résztvevő kolléga nyitottságát és aktív részvételét. Bízunk benne, hogy az Egészségnap egy a jövőben is visszatérő, értékteremtő alkalommá válhat.

Nagyné Pálfi Zsuzsa

Vízcseppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

Jónak lenni mindig csoda

Ebben az évben is lehetővé tette a vezetőség, hogy Családi Mikulás Ünneppel kedveskedjünk dolgozóinknak és kis családtagjaiknak.

A Télapó érkezése előtt mindig érdemes felleveníteni Szent Miklós legendáját: Réges-régen élt egy fiú, Miklós, aki gazdag családban született, de szívét nem a kincsek töltötték be, hanem a jócselekedetek öröme. Amikor látta, hogy a szegény gyerekek és családok segítségre szorulnak, titokban adakozott nekik, soha nem várva hálát cserébe. Számára a legnagyobb jutalom az volt, hogy mások arcára mosolyt varázsolhatott. Olyan híres lett a jóságáról, hogy az emberek még ma is Mikulásként emlékeznek rá, amikor a gyerekeknek ajándékot hoznak.

40 jó és boldog gyermek vehette át jól megérdemelt ajándécsomagját a Télapótól. Öröm volt látni, hogy milyen aranyosan szavalnak és énekelnek a kicsik a Mikulásnak, aki mindenkivel nagyon kedves és figyelmes volt. Pillantásában láttam: van bőven jó a világban.

Csilányosiné Kiss Andrea

HÍREK

„A víz kék, a vízügy zöld” avagy az Ágazati Erdészeti Értekezlet margójára

Igazgatóságunk volt házigazdája a 2025. szeptember 10-11. között megrendezett Ágazati Erdészeti Értekezletnek, melyre sok szeretettel vártuk a vízügyi ágazatban dolgozó erdész kollégákat.

A rendezvény első napján a hajdúszoboszlói Hotel Atlantis előadótermében egy átfogó szakmai programon vehettünk részt, ahol a résztvevőket Gacsályi József műszaki főigazgató-helyettes és Csűrös Krisztián igazgató köszöntötte.

A megnyitót követően rövid szakmai beszámolókat hallgathattunk meg a 12 vízügyi igazgatóság erdész szakembereitől, betekintést kapva az ország különböző térségeinek erdőgazdálkodási tevékenységébe, sajátosságaiba és gyakorlatába.

A délutáni program során Dr. Kovács Zoltán meghívott előadó tartott workshopot az EUTR és EUDR szabályozásokkal kapcsolatos tapasztalatokról és feladatokról, majd kerekasztal beszélgetés keretében folytatódott a szakmai eszmecsere.

A rendezvény második napján terepi bejárásen vettünk részt a Tisza mentén, mely során emlékkoszorút helyeztünk el a Tisza-szabályozás nagy alakjainak tiszteletére Tiszadobon, valamint bemutattuk igazgatóságunk erdőfelújításait és fiatal erdősítéseit Tiszadob, Tiszagyulaháza, Tiszaújváros és Tiszakeszi térségének hullámterein. Emellett egy szakmai ismertetőt hallgattunk meg a

tiszakeszi szivattyútelepnél, végül egy rövid helytörténeti sétán vettünk részt Tiszacségén, ahol a révvel és az országos hírű halászcserdával ismerkedtünk meg egy kicsit közelebbről.

Az értekezlet zárásaként egy finom halászcserdai ebéddel búcsúztunk el a kollégáktól és házigazdaként egy éves megőrzésre átvettük az erdészeti értekezletek fából készült emléktábláját, valamint vándorbotját.

A 2026. évi értekezlet házigazdája a KÖVIZIG lesz, így jövőre a Körös-vidékének erdőgazdálkodásával fogunk közelebbről megismerkedni!

Üdv az erdésznek!

Szemerszki Richárd

HÍREK

Vízügyi Informatikai, Téradat és Térinformatikai Országos Konferencia

2025. szeptember 23–25. között ismét megrendezték a Vízügyi Informatikai, Téradat és Térinformatikai Országos Konferenciát, amely már harmadik éve biztosít közös szakmai fórumot az informatikai és térinformatikai területek szakembereinek. A konferencia a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság (KÖVIZIG) szervezésében zajlott Szarvason, a Liget Wellness és Konferencia Hotelben, ahol igazgatóságunkat Nagy Zoltán, Papp István, Lossosné Hajdú Katalin, Goller István és Hadas Milán képviselte.

Az első nap akár TIVIZIG-szekciónak is nevezhető, hiszen előadásaink egymást követve hangoztak el. Nagy Zoltán osztályvezető úr „Informatikai stratégia” című előadásában az informatika jelenlegi helyzetét mutatta be kitérve a humán erőforrásra, valamint a hardver- és szoftverállomány állapotára, amely a mai felgyorsult világ elvárásaihoz képest elmarad az ideálistól. Előadásában arra is rámutatott, hogy a vízügyi ágazatban az informatikus kollégák átlagéletkora meghaladja az ötven évet, ami hosszú távon komoly kihívást jelent.

Papp István szakágazati vezető a Zabbix monitoring rendszer újdonságait ismertette, amely egy nyílt forráskódú, vállalati szintű felügyeleti megoldás. Előadása nagy érdeklődést váltott ki. A résztvevők több kérdést

is feltettek a rendszer használata során szerzett friss tapasztalatokról, és többen jelezték igényüket egy részletes oktatás megtartására is.

A TIVIZIG részéről a harmadik előadást Lossosné Hajdú Katalin csoportirányító tartotta, amelyben a műtárgyak aktuális üzemi állapotának kezelését mutatta be portál környezetben valamint a Field Maps alkalmazás használatánál. Az előadás szemléltette miként kerülnek az aktuális adatok egy olyan online felületre, amely minden vízügyi dolgozó számára elérhető és hogyan válnak láthatóvá a terepi adatrögzítés eredményei ugyanazon a portálfelületen. A nap zárásaként Szabó Györgyi főosztályvezető asszony számolt be a DIMOP Projektek jelenlegi helyzetéről, valamint az azok keretében tervezett hardver és szoftverfejlesztésekről. Főosztályvezető asszony vezetésével végül minden igazgatóságnak be kellett számolnia a 2025. március 1-jét követő szervezeti változásokról, a felmerülő problémákról, nehézségekről és ezek lehetőség szerinti megoldásáról.

Második napon Gacsályi József műszaki főigazgató-helyettes előadását hallhattuk a klímaváltozás hatásairól és a „Vizet a tájba” programról.

HÍREK

Ezt követően Szlifka Ádám és Bodolai Balázs előadása következett, akik az aszály elleni védekezéshez kapcsolódó webtérképezés tapasztalatairól tartottak beszámolót. Az általuk készített online felület miniszteri szinten is bemutatásra került, amiért a térinformatikus kollégák elismerésben részesültek.

A nap további részében geodéziai felmérésekhez kapcsolódó igényekről és tevékenységekről hangzott el előadás, majd a Lechner Tudásközpont munkatársai mutatták be hazánk Integrált Magasságmeghatározási Alapponthálózatát, valamint az INSAR műholdradar-alapú mozgásvizsgálati rendszer működését.

A nap zárásaként a CHC Navigation Magyarország által forgalmazott Apache3 típusú drónhajó gyakorlati bemutatójára került sor a Holt-Körös partján.

Ebéd után a gyulai kollégák szervezésében szakmai kirándulásra nyílt lehetőség, amelynek keretében a résztvevők megtekinthették a Békésszentandrás duzzasztóművet.

A zárónapon jellemzően informatikai előadások hangzottak el, többek között az üzemeltetést segítő scriptek, saját tudástár létrehozása, adatmentésről esett szó. Végül Brávác Tamás OVF informatikai üzemeltetési osztályvezető előadásával zárult a konferencia, aki az IT átállásairól és az ehhez kapcsolódó feladatokról tájékoztatta a résztvevőket.

A gyönyörű környezetben eltöltött három nap során a szakmai tapasztalatszerzésen kívül a kötetlen beszélgetéseknek köszönhetően kapcsolataink az OVF-fel és más igazgatóságokkal is közvetlenebbé váltak. Köszönjük a szervezést a gyulai kollégáknak!

Lossosné Hajdú Katalin

Kitüntetés Kolléganőnknek

Nemzeti ünnepünk, október 23-a alkalmából az Országos Vízügyi Főigazgatóság Főigazgatója Láng István, főigazgatói oklevélben részesítette Katona Marianna szakaszmérnök-helyetteset kiemelkedő és példamutató szakmai munkája elismeréséül.

Marianna 2019. november 4-től tölti be a szakaszmérnök-helyettesi pozíciót polgári egységünkénél, ezt megelőzően felszíni vízkészlet-gazdálkodási referensként tevékenykedett. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Árvíz- és belvízvédelmi szakirányú továbbképzésen árvíz- és belvízvédelmi szakmérnök szakképzettséget szerzett.

A TIVIZIG csapatát 2015. június 15. óta erősíti. Jelenlegi feladata a TIVIZIG kezelésű állami főművek üzemeltetésével, fenntartásával, fejlesztésével, vízkárelhárítással, vízhasznosítással kapcsolatos feladatok területi munkáinak szervezése, irányítása, koordinálása a Polgári Szakaszmérnökség területén.

Kitüntetéséhez gratulálunk, munkájához további sikereket kívánunk!

VÍZTUDOMÁNY

A Hortobágy-főcsatorna felső vízgyűjtő belvív problémájának feltárása és megoldási javaslat kidolgozása

1. Előzmények, a probléma bemutatása

A hazai folyószabályozással – azon belül is az ármentesítési munkálatokat és töltés-építéseket követően – megjelent egy addig ismeretlen jelenség: a belvív és annak levezetési problémája. Korábban ezek a vizek akadály nélkül találtak lefolyást valamely természetes befogadó felé, viszont az újonnan létesített árvízvédelmi töltések elrekesztették ezt a szabad utat. E jelenséget és az abból adódó problémákat viszonylag hamar felismerték a kor vízügyi szakemberei, melytől kezdődően a vízgazdálkodás szerves részét képezi a belvizek megfelelő kezelése is.

A belvív nemcsak vízgazdálkodási szempontból jelentős kérdéskör, amit nagyszerűen példáz az, hogy a szakirodalom több tucat definíciót sorakoztatott fel a meghatározására. Megállapítható azonban, hogy egyetlen, univerzális fogalommal nem írható le, hiszen minden szakterület a maga szempontjából emeli ki leglényegesebb ismérveit. A belvizek kialakulását főként a meteorológiai, valamint az adott vízgyűjtőterületre jellemző paraméterek (talaj és annak használata, borítottság, domborzat, stb.) befolyásolják, az azonban megállapítható, hogy a síkvidéki belvízképződés majdhogynem kizárólag magyar vonatkozású problémakör. Dolgozatom két „főszereplője” a Hortobágy-főcsatorna, valamint a Keleti-főcsatorna, melyek a vizsgált Észak-alföldi terület vízgazdálkodása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak. Előbbi egy természetes eredetű, azonban idő közben szabályozottá tett vízfolyás, míg a Keleti-főcsatornát 1956-ban adták át, többcélú vízilétesítményként. Eredeti terv szerinti funkciói alapján az öntözési és halastói vízellátási igények kielégítésén felül vízminőség-védelmi, belvízvédelmi, ivóvíz-biztosítási célokat is szolgált, míg az egyik szakasza (Tisza kiágazásától a Balmazújvárosi bukóig) még II. osztályú,

1000 tonnás uszályokkal történő belvízi hajózásra is alkalmas. Ezen túlmenően a Tisza-Körös Völgyi Együttműködő Rendszer keretében részt vett a Körös-völgy vízpótlásában is.

A Hortobágy-főcsatorna felső (80+705 – 93+267 szelvények közötti) szakaszát úgy alakították ki, hogy az oda érkező belvizek egy részét közvetlenül a Keleti-főcsatornába tervezték bevezetni, hordozható szivattyúk segítségével. A Balmazújváros határában megépített, a Keleti-főcsatorna vizét felhasználó ivóvízellátást biztosító víztisztító mű megépítése (1976) óta – vízminőségvédelmi szempontokra tekintettel – a mai napig korlátozzák, illetve megtiltják a belvizek bevezetését. (Utoljára 1999-ben, a TIVIZIG működési területén elrendelt rendkívüli belvízvédekezés során járult hozzá a Megyei Védelmi Bizottság a Keleti-főcsatornába történő belvízbeemeléshez.) Mindezek ellenére a Hortobágy-főcsatorna nyilvántartási hossz-szelvényén a mértékadó belvízszint jelenleg is a szivattyús beemelés figyelembevételével van ábrázolva. A bújató felvízi oldalán lévő vízmércénél meghatározott mértékadó vízszint 104 cm (vízmérce „0” pontja: 89,33 mBf).

Az általam vizsgált terület Keleti-főcsatornától keletre eső részén elhelyezkedő Fehérszíki-tározó elvileg fogadja egyrészt a saját vízgyűjtőjéről – főként a Királytelki-csatornán – gravitációsan érkező belvizeket, másrészt a Kincses-csatorna déli ágáról szállított vizeket, melyek kétszeri szivattyús átemeléssel érik el a tározót. A szivattyús bevezetésre – a vízjogi engedély szerint – mértékadó belvizes helyzetben kerülhetne sor. Az így mentesíthető területek érintik Tiszavasvári belterületének keleti részét is. A Fehérszíki-tározó területe azonban 1977 óta természetvédelmi oltalom alatt áll, természetvédelmi kezelője a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága, aki – az illetékes

VÍZTUDOMÁNY

természetvédelmi hatóság álláspontjával megerősítve, természetvédelmi érdekekre hivatkozva – nem tartja kívánatosnak a belvizek szivattyús bevezetését a sziksós területre. További hátránya e megoldásnak az, hogy a kettős szivattyús beemelés jelentősen növeli a belvízelvezetés költségét is.

A korábbi belvizes évek (főként 1999, 2006 és 2010) tapasztalatai megmutatták, hogy milyen állapotok alakulhatnak ki a fentiekből adódó, nem megfelelő belvízelvezetésből, ezért indokolt e probléma megoldásának folyamatos napirenden tartása.

2. A jelenlegi állapot bemutatása

A vizsgált vízgyűjtő többnyire Tiszavasvári város közigazgatási határában helyezkedik el. A vízgyűjtő Keleti-főcsatornától nyugatra elhelyezkedő területének magassága 91-97 mBf, míg a keleti oldalán 91-119 mBf szint között mozog, talajára futóhomok, lösz, homokos vályog a jellemző.

Az érintett területen elhelyezkedő vízrendezési létesítmények egy részét a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság kezeli. Ezek: a Hortobágy-főcsatorna, KFCS-Hortobágy felső-bal-északi övcsatorna, és a KFCS-Hortobágy bal-déli övcsatorna. Előbbi befogadója a Hortobágy-Berettyó, míg utóbbiaké a Hortobágy-főcsatorna.

A csatornahálózat további részeinek tulajdonosa Tiszavasvári Önkormányzata, vízjogi engedély szerint üzemeltetője a Királyéri Vízgazdálkodási Társulat. A valóságban azonban ezek a létesítmények gazdátlanok. Ide tartozik a Paulaligeti-csatorna (befogadója a KFCS-Hortobágy bal-déli övcsatorna), a Paulaligeti 12. sz. csatorna, (befogadója: Paulaligeti-csatorna), a Paulaligeti 121. sz. csatorna (befogadója: Paulaligeti 12. sz. csatorna), a Királytelki-csatorna és a Kincses-csatorna déli ág (melyek befogadója a Fehérszíki-tározó), valamint a Kincses-csatorna északi ág, mely a KFCS-Hortobágy felső-bal-északi övcsatornába torkollik.

A területen 4 db szivattyútelep, illetve szivattyúzási hely található: Tiszavasvári szivattyútelep (Hortobágy-főcsatorna 89+920 sz.), Tb-10 szivattyútelep (Kincses-csatorna északi ág 2+667 sz.), a jelenleg szivattyúállásként kiépített Kincses I. szivattyútelep (Kincses-csatorna déli ág 0+450 sz.) és a Kincses II. szivattyútelep (Kincses-csatorna déli ág 4+200 sz.). Ezek kezelője Tiszavasvári Önkormányzata.

A Fehérszíki-tározó térfogata 1,4 millió m³, a vízjogi üzemeltetési engedély a Királyéri Vízgazdálkodási Társulat nevére szól, a vonatkozó jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelője a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (HNPI).

3. Vízgyűjtőterületek meghatározása, méretezés

Mint a műszaki tervezés más területeinél, úgy a vízrendezés keretében telepített létesítmények esetén is a méretezés célja a „szükséges, de elégséges elv” érvényre juttatása. Ehhez ismernünk kell az adott területet jellemző mértékadó vízhozamokat, melyek meghatározására számos (dolgozatomban is bemutatott) módszer létezik, melyek közül jómagam a „Csipai” féle vízháztartási módszerrel meghatározott fajlagos vízhozamokkal számoltam. Ezen túl figyelembe vettem a Keleti-főcsatornából származó, szivárgó vizek által okozott terhelést, valamint a Nyugati-főcsatorna menti belvízrendszerből érkező „külső” belvízhozamot is. A Hortobágy-főcsatorna felső, 80+705 szelvény feletti részvízgyűjtője a 49-a belvízrendszerben helyezkedik el, melyet a Keleti-főcsatorna két részre oszt. Érintett részöblözetek a 49-a-9 és 49-a-8. A TIVIZIG-től kapott (még az 1960-as években meghatározott) részöblözet-határt módosítottam a rendelkezésemre álló, M=1:10.000-es méretarányú rétegvonalas népgazdasági térképlapok alapján, továbbá a részvízgyűjtők lehatárolásánál is ezt a

VÍZTUDOMÁNY

térképállományt használtam.

A részvízgyűjtőket a „megoldási javaslatnak” (lásd következő pont) megfelelően csoportosítottam, majd ez alapján számítottam ki a mértékadó vízhozamokat a lefolyástalan, a Fehérszíki-tározót terhelő, a vízvisszatartásokban tározott, valamint a levezetendő (bújtatón, illetve a Hortobágy-főcsatorna alsóbb (80+705 szelvény alatti) szakasza irányába) területek vonatkozásában. Így a bújtató feletti vízgyűjtőre 1,569 m³/s, míg a bújtató alatti területre 3,248 m³/s levezetendő vízhozamot határoztam meg, mely alapján kidolgoztam az ennek levezetését biztosító, szükséges műszaki intézkedéseket.

4. Megoldási javaslat

A szakdolgozatom összeállítása során végzett anyaggyűjtés, és azok elemzése nyomán világossá vált, hogy a Hortobágy-felső vízgyűjtőjén nemcsak a Keleti-főcsatornába történő szivattyús beemelés megtiltása jelent alapvető problémákat, de ezenkívül további megoldandó feladatok is jelentkeznek. Ilyen például a Fehérszíki-tározó kiváltása, mivel annak belvízrendezési célú igénybevételét természetvédelmi szempontokra hivatkozással korlátozzák. További anomáliákat okoz, hogy a választott témához kapcsolódó vízjogi üzemeltetési engedélyek több vonatkozásban nem a jelenlegi – valós – helyzetet tartalmazzák. Végezetül megállapítható, hogy a legnagyobb belvizes problémák a mértékadót meghaladó belvizes időszakokban jelentkeztek, mely belterületi vonatkozásban főleg a Keleti-főcsatorna és a Hortobágy-főcsatorna között elhelyezkedő üdülőterület veszélyeztetésében mutatkozik meg. Javaslataimat a fent felsorolt problémáknak megfelelően dolgoztam ki.

4.1. A Keleti-főcsatornába történő belvízbeemelés kiváltása

Mivel a Keleti-főcsatornába a belvízbeve-

zetést megtiltották (Tiszavasvári közelében utoljára 1999-ben vezettek be belvizet) a bújtatót terhelő és az alatta lévő vízgyűjtőről érkező vízhozamokat a Hortobágy-főcsatorna medrében kell levezetni.

A Hortobágy-főcsatorna 80+705 szelvényében a jelenlegi mértékadó vízszintből kiindulva, a többletterhelés okozta vízszintemelkedés a felsőbb szakaszon betorkolló csatornákon nem okoz belvízlevezetési problémát. Ezen vízszint megtartásához egyedül a 80+705 – 86+277 szakaszon kell a szelvényméretet 0,5 m-rel szélesíteni, míg a további szakaszokon a jelenlegi szelvényméret megtartása is elegendő.

4.2. A Fehérszíki-tározó kiváltása

A Fehérszíki-tározó belvízvédelmi célú igénybevétele – főleg a Kincses-csatorna déli ág belvizének beemelésére tekintettel – kétséges, mivel a természetvédelmi érdekek ezzel ellentétesek. A tározóban visszatartott vízmennyiségek azonban jelentősen csökkentik a Hortobágy-főcsatorna KFCS alatti bújtatója terhelését. Mivel ezen belvíztömegek késleltetett levezetésére a Hortobágy-főcsatorna további terhelésének elkerülése érdekében is szükség van, javaslom a Kincses-csatorna délig ág vízgyűjtőjén keletkező mértékadó belvizek egyéb helyen való visszatartását. Erre több alkalmas terület is található a csatorna mentén, főleg rét-legelő művelési ágú, mélyfekvésű helyeken.

A tározási szinteket úgy határoztam meg, hogy azok alkalmazása esetén töltés építése nélkül se kerüljön szántóterület elöntés alá. A tározásra rendelkezésre álló térfogatokat rétegvonalas térkép alapján, a szintkülönbségek figyelembevételével határoztam meg. Vízvisszatartásra javasolt helyek:

- Kincses 1 vízvisszatartás: Kincses-csatorna déli ág 4+388-5+493 szelvénye között
- Kincses 2 vízvisszatartás: Kincses-csatorna déli ág 2+985 szelvényétől északra
- Paulaligeti vízvisszatartás: Kincses-csatorna déli ág és Paulaligeti-csatorna találkozási

VÍZTUDOMÁNY

Mindhárom vízvisszatartás megvalósításához elegendő 1-1 db Ø 0,80 cm átmérőjű tiltós műtárgy megépítése.

4.3. Javaslat a vízjogi engedélyek módosítására

Az alapadatok szakdolgozatomhoz történő gyűjtése során áttanulmányoztam az előbbieken felsorolt vízrendezési létesítmények vízjogi engedélyeit.

Az adott vízilétesítményekre érvényes vízjogi üzemeltetési engedélyk körében több ellentmondást találtam, így javaslataimat ezek vonatkozásában fogalmaztam meg. Több önkormányzati tulajdonban lévő létesítmény esetében a vízjogi üzemeltetési engedély a Királyéri Vízgazdálkodási Társulat nevére szól, holott a társulat már nem végez ilyen tevékenységet. Ezen engedélyk estében javaslom a névváltozást a tényleges kezelő nevére való átírását. Érintettek: Fehérsziki-tározó, Paulaligeti-csatorna, Paulaligeti 12. sz. csatorna, Paulaligeti 121. sz. csatorna, Kincses-csatorna, Királytelki-csatorna.

Fellelhető olyan engedély, melynek módosítása a műszaki adatokban bekövetkezett változások miatt szükséges. Ilyen a Hortobágy-főcsatorna, KFCS-Hortobágy bal-déli övcsatorna, KFCS-Hortobágy felső-bal-északi övcsatorna.

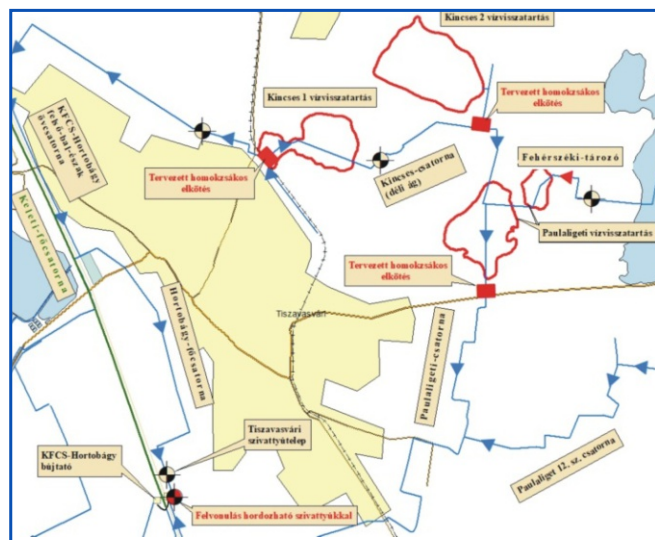
A Kincses-csatorna esetében az érvényes vízjogi üzemeltetési engedélykben átfedések vannak, ugyanazon csatornaszakaszra több engedély van kiadva. Ezen ellentmondások tisztázására is adtam javaslatot.

4.4. Átmeneti beavatkozások

A Hortobágy-főcsatorna, valamint a KFCS alatti bújató a mértékadó belvizet a korábbiakban meghatározott vízszinten és károkozás nélkül csak akkor tudja levezetni, ha megvalósulnak a javasolt műszaki létesítmények (vízvisszatartások), illetve a Hortobágy-főcsatorna 86+277 szelvénye alatti szakaszának szükséges mértékű bővítése is

kivitelezésre kerül. Mivel a Keleti-főcsatornába történő belvizebeemelés továbbra sem jöhet szóba, átmeneti megoldásokat kell bevezetni a belvizek levezetésére, még mértékadó helyzetben is.

Átmeneti megoldásként a következőket javaslom: a vízvisszatartások miatt megépítendő műtárgyak átmenetileg homokzsákos elkötéssel helyettesíthetőek. Amennyiben a bújatónál a belvízszint olyan mértékben megemelkedik, hogy az már – főleg belterületen – károkozashoz vezetne, hordozható szivattyúkat lehet felvonultatni és üzemeltetni a bújató befolyási oldalán.

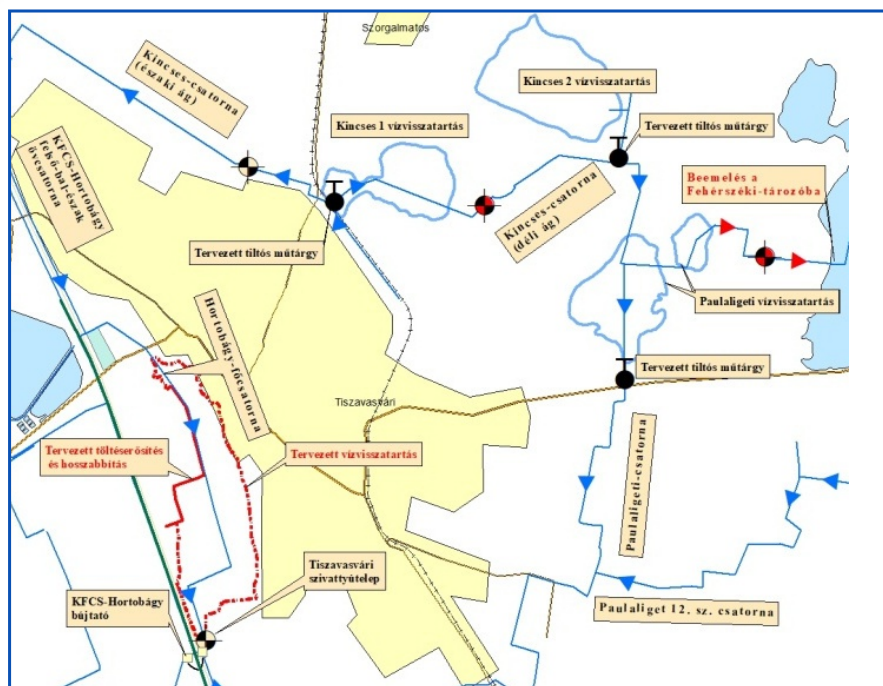
1. ábra: Tervezett átmeneti beavatkozási helyek

4.5. Mértékadót meghaladó helyzet kezelése

Rendkívüli helyzetben, amikor a vízvisszatartások – bár azokban van egy kis tartalék – nem tudnak több belvizet befogadni, továbbra is igénybe vehető a Fehérsziki-tározó. A HNPI (képviselőjének tájékoztatása alapján) ilyen esetben nem zárkózik el a Fehérsziki-tározó igénybevitelétől, de azt előzetes egyeztetéshez és vízminőségi vizsgálathoz köti.

Az elmúlt két évtizedben a bújatónál megemelkedett vízszint miatt bekövetkezett jelentősebb elöntések az üdülőterületen kö-

VÍZTUDOMÁNY

2. ábra Mértékadót meghaladó helyzetre javasolt műszaki művek és szükséges intézkedések

vetkeztek be. Javaslatom szerint – a jelenleg megvalósítás alatt álló – az üdülőterület védő depóniát célszerű további 60 cm-rel megemelni és nyomvonalát az üdülőterület szélén tovább folytatni.

A 91,40 mBf vízszint – vizsgálataim szerint– a Tiszavasvári belterületét mentesítő és a Hortobágy-főcsatornába betorkolló csatornáknak nem okoz káros visszaduzzasztást. Az így kialakított tározóban mintegy 556 ezer m³ víz tartható vissza, mely nemcsak a külterületi mértékadó belvizek kezelésébe segít be, hanem a belterületi vizek záportározójaként is szolgálhat.

dr. Tömöriné
Uzonyi Sarolta Klára

TANULUNK

Sikerrel zárult az árvízvédelmi őrszemélyzet továbbképzése Szolnokon

2025. szeptember 22–23. között sikeresen lezajlott az „Árvízi jelenségek elleni védekezési módszerek – őrszemélyzet részére” elnevezésű továbbképzés, amelyen összesen 24 fő közalkalmazott vett részt.

A továbbképzés helyszíne a Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorlópálya volt a szolnoki Millér-telepen, ahol jelenléti formában, személyes oktatással zajlott a képzés. A gyakorlópálya kiváló körülményeket biztosított a gyakorlati oktatáshoz, a szükséges eszközök és felszerelések maradéktalanul rendelkezésre álltak. A résztvevők átfogó ismereteket szereztek az árvízi jelenségek elleni védekezési módszerekről, valamint azok gyakorlati, készségszintű alkalmazásáról. A program során nemcsak a védművek kiépítését gyakorolták, hanem azok szakszerű vissza-

bontását is, amely a védekezési munka szerves része. A visszajelzések alapján a továbbképzés szakmai színvonala kiemelkedő volt, az oktató munkáját a résztvevők összességében kiválóra értékelték. A tanfolyam jelentősen hozzájárult a résztvevők felkészültségének növeléséhez, és megerősítette a szervezett, hatékony árvízvédekezés terén betöltött szerepüket.

A képzés sikerét bizonyítja, hogy a résztvevők gyakorlatorientált tudással térhettek vissza szolgálati helyükre, amely a jövőbeni árvízvédelmi beavatkozások során közvetlenül hasznosítható.

VÍZ-ÜGYÜNK

Őszi szemlék kiértékelési értekezlete

ÁRVÍZVÉDELEM

Az árvízvédelmi szakaszok felülvizsgálata október 6-tól október 9-ig terjedő időszakban történt, a szemléket a szokásostól valamelyest eltérően, a többi szakágazat részvételével bonyolítottuk le.

Felméréseink alapján, a 2014-ben elfogadott mértékadó árvízszintek értelmében a védműveink kiépítettsége jelenleg megközelítőleg 10,0%-os; a jogszabályban meghatározott paramétereknek mintegy 35 km védmű felel meg. Az idei évben a kiépítettségünk nem változott. Az előző szemlék óta eltelt időszakot a folyóink vízjárása szempontjából a kisvizek jellemezték, árhullámok nem vonultak le. A személyi állomány átvezénylésére, vagy védelmi készletek átirányítására nem került sor.

Az aszfaltozott töltéskoronáink állapota - különösen a Berettyó mentén - tovább romlott, nagyobb volumenű karbantartási munkák a Tisza bal parton történtek, az „Árvízi biztonság növelése a Közép-Tisza völgyben, KEHOP-1.4.0-15-2021-00030 projekt” garanciális javításai keretében. Emellett mindegyik szakaszmérnökségünk területén történtek kisebb-nagyobb léptékű stabilizálási és kátyúzási munkák.

A gyeptakaró évi kétszeri kaszálására mindenhol megtörtént, a hosszú távú kaszálóbérlet kezdeti tapasztalatai összességében pozitívak. A gyepfelületek a nyár végi szárazságnak és a pocokinvázióknak köszönhetően a szokásosnál rosszabb összképet mutatnak, de mindenhol megfelelőnek mondható. Az őszi csapadéknak köszönhetően regenerálódni tudtak, védelmi funkcióját mindenhol ellátja. A kaszálóbérleti rendszer térinformatikai támogatásához a teljes véd-

VÍZ-ÜGYÜNK

vonali állományunk felmérését elvégeztük. A feljárók, rámpák állapota nagyrészt megfelelő, stabilizálásuk szükséges, különösen a horgászok, erdészek és vadászok által gyakran használt, forgalommal jobban terhelt helyeken. A mezőgazdasági gépek töltéskoronán vagy a töltés előterein történő közlekedése folyamatos gondot okoz, a szabálysértők tettenérése és számonkérése nem megoldott, az őri személyzet kapacitása és jogosultsága nem elégséges ehhez a feladathoz.

Igazgatósági szinten kihelyeztünk 605 db szelvénykövet, készleten van még 17 db sorompó és 593 db szelvénykő, melyeknek kihelyezése még nem történt meg.

Az első és másodrendű árvízvédelmi vonalak felmérését (összesen 78 km) saját kapacitásokkal láttuk el, a mérési munkák ütemezését a hosszú távú ágazati geodéziai mérési tervnek megfelelően végezzük. Az idei évben a meghatározott első- és másodrendű védvonalak mennyiségét felmértük, feldolgozásuk és feltöltésük folyamatban van.

A fővédvonalat keresztező műtárgyak felülvizsgálata minden műtárgy esetében szemrevételezéssel történt, melyről a helyszínen a jelenlévők aláírásával ellátott jegyzőkönyv és fotódokumentáció készült. A Berettyó mentén lévő műtárgyak kb. 10 éve nem kaptak gyakorlatilag semmilyen mértékű árvízi terhelést. Árhullám levonulás esetén különös figyelemmel kell lenni rájuk. Az átépített műtárgyak betétgerendái a szertárakban elhelyezésre kerültek, mennyiségük és állapotuk megfelelő. Az újonnan kiépített aknák esetében továbbra is fennáll az a probléma, hogy az akna oldalfala és a földmű találkozása nem megfelelő módon lett kialakítva. Az aknák mellett olyan meredek rézsűk alakultak ki, melyek nem kellően állékonyak, fenntartásuk, kaszálásuk nehézkes és veszélyes, a gyeptakaró nehezen erősödik meg rajta. A fővédvonalai műtár-

gyak szerkezeti szempontból közvetlen árvízi kockázatot nem jelentenek, a vízzáróságuk megfelelő, a kettős elzárás lehetősége mindenhol adott, kivétel ez alól a Kutas torkolati zsilip, melynek átépítéséhez a létesítési engedélyezésre egy jelenleg futó határvízi projektünk keretében fog megvalósulni. A felületkezelés a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően megtörtént. Különösen a Tisza menti szivattyútelepek (pl. Karádéfork) esetében tapasztaltuk, hogy az acél nyomócsövekből nagy mennyiségű rozsdá távozott. Valószínűsíthető, hogy a csövek belseje erőteljesen korrodálódott, műszeres vizsgálatuk szükséges a további beavatkozások megtervezéséhez.

A magasépítményeknél nagyobb értékű munkákat a Tiszacsegei-, a Polgári és a Komádi védelmi központokon, valamint a Sulymosháti, Tiszalöki-, Ároktői-, Tiszadobi és Újirázi őrtelepeken tudtunk elvégezni. Az ivóvízkutak és a vízkezelő technológia folyamatos karbantartást igényelnek. Az épületek kisebb javítási munkák eredményeképpen elfogadható állapotban vannak. A munkaerő felvétele és megtartása érdekében elsődleges feladatként kell kezelnünk a jó minőségű ivóvízzel történő ellátást, a korszerű fűtés/hűtés kialakítását, az őrtelepek jó megközelíthetőségét, és a szélessávú internetkapcsolat biztosítását.

Működési területünkön az önkormányzatok kezelésében csak másodrendű védvonalak vannak, az elsőrendű védvonalak mindegyike állami tulajdonú, a védekezés ellátásáért mindenhol a vízügyi igazgatóság a felelős. A folyók menti települések lakosságának árvíz-tudatossága jellemzően alacsony, melyet az elmúlt évek csapadékszegény időszaka csak tovább fokozott.

Mivel vízfolyásainkon az elmúlt években nem jelentkeztek nagyobb árhullámok, a medrekben nem történtek jelentős változások. A Berettyón továbbra is van néhány kisebb mederelfajulás. Ezek a lefolyási

VÍZ-ÜGYÜNK

viszonyokat érdemben nem befolyásolják, a töltések állékonyságát nem veszélyeztetik. A Berettyó teljes szakaszán egyre több zátony és sziget alakul ki. Különösen jellemző ez a Kálló torkolata alatti mintegy 20 km-es szakaszon. A torkolati szakasz kis esése és a Körösladányi duzzasztómű üzeme kedvez a hordalék- és uszadék lerakódásának és a Berettyószéplaki tározó üzembehelyezésével a medret „átöblítő” kisebb árhullámok is elmaradnak. A meder felmérése a szegély-növényzet jelenléte miatt tavaly meghiúsult. A meder megközelítése a bokrok és a szakadópartok miatt nehézkes, a GPS-el történő mérés a meder felé hajló galéria-erdő miatt csak helyenként kivitelezhető.

A Keleti-főcsatorna 45 km-es szakasza a Tiszai Torkolati Terelőműtől a Balmazújvárosi Vízszinttartó Műtárgyig II. osztályú hajóút. A 2021-ben kihelyezett hajózási jelek láthatóságáról gondoskodtunk, hajóforgalom nem volt a jelentési időszakban a főcsatorna hajózható szakaszán. A tiszavasvári hajózsilipnél a műtárgy előtt összetorlódó uszadék mennyisége a zsilip üzemeltetését erősen korlátozza. Ez az idei évben elsősorban az öntözés miatt jelentett problémát, mivel hajó-zsilipelés nem történt.

A kezelésünkben lévő hullámtereken sürgős beavatkozást igénylő probléma a Borzi szivattyútelep és a Borzi mértékadó vízmérce környezetében jelentkezik. A hullámtér feltöltődésének köszönhetően a szivattyútelep nyomó oldalán a kifolyás nem biztosított, a vízmércén a leolvasás pontosságát a feliszapolódás és ebből fakadóan a szivattyútelep üzemelése károsan befolyásolja.

A hódok tömeges megjelenése helyenként komoly problémákat okoz, melynek kezelése egyelőre nem megoldott, a gyérítésükre a hatóság részéről kiadott engedély nem jelent átfogó megoldást. A fák kidöntésével egyrészt erdészeti károkat okoznak, más-

részt a bedőlt fák által megváltozott áramlási viszonyok a meder elfajulásához vezetnek. Gátépítő tevékenységük a kisebb csatornákon a környező területek elöntését okozhatja. Emellett üregét a partoldalban, a töltésrészében, vagy a csatorna depóniájában alakítja ki, mely szélsőséges esetben az árvízvédelmi töltés szakadásához is vezethet.

A fentieket összegezve a sikeres árvízvédekezés feltételei a fentebb felvázolt problémák mellett is adottak, az árvízvédekezést közvetlenül befolyásoló probléma egyik védelmi szakaszunkon sem áll fenn, az árvizek fogadására felkészültünk.

Zsuga Antal

BELVÍZVÉDELEM

Az Igazgatóság működési területén a belvízvédelmi művek felülvizsgálata szeptember 1. és szeptember 29. között megtörtént.

Belvízvédelmi létesítmények főbb adatai:

- Csatornák hossza: 1318 km főmű, 2462 km átvett, összesen: 3780 km
- Belvízvédelmi szakaszok száma: 12 db
- Csatorna örtelepek száma: 16 db
- Műtárgyak száma: 161 db főmű, 395 db átvett, összesen 556 db,
- Üzemeltetésre átvett műtárgyak: 15 db zsilip és 4 db fenéklépcső (CIVAQUA – Tóció projekt)

Főcsatornák, csatornák

A rendelkezésre álló pénzügyi források hosszabb ideje nem biztosítanak teljes körű fedezetet a belvízvédelmi létesítmények műszaki igény szintnek megfelelő fenntartásához, üzemeltetéséhez és rekonstrukciójához.

2024. évben mintegy 45,9 km csatorna kotrása, ill. iszapptalanítása valósult meg. Az idei évben a felülvizsgálat időpontjáig 42,1

VÍZ-ÜGYÜNK

km csatornakotrás történt, melyből 3,0 km a 2024. évi, 32,0 km a 2025. évi mezőgazdasági fenntartás keretében, 2,8 km közfoglalkoztatás, és 4,3 km az Aszályvédelmi Akcióterv keretében valósulhatott meg. A tárgyévben a kotrasi munkák a TIVIZIG kezelésében lévő belvízcsatornák mintegy 1,1%-át érintették. Ez a kotrasi, illetve iszaptalanítási volumen a műszakilag indokolt igényszinthez képest korlátozott.

2025. évben a kaszálás, gatzalanítás mértéke a felülvizsgálat időpontjáig 21 százalékos volt (természetes állapotban 133 km csatorna tartandó). Ez a kaszáltsági arány a kizárólagos állami tulajdonú csatornákra vonatkozik, a forgalomképes csatornák esetén a kaszáltság becsült mértéke 10-15 százalék.

Az őszi felülvizsgálat tapasztalatai alapján, a csatornákkal kapcsolatban megállapítható, hogy a fokozott feliszapolódás és erőteljes a vízínövényzettel való benőttség a fenntartási munkát a cserjék, fák akadályozzák, sok esetben jellemző a természetközeli állapot. A kizárólagos állami tulajdonú csatornák vonatkozásában a medrek vízszállító képessége, a vízjogilag engedélyezett állapothoz viszonyítva átlagosan 65 %-os.

A fenntartó géppark vonatkozásában az utóbbi években megvalósult gépbeszerzések ellenére is megállapítható, hogy a rendelkezésre álló eszközállomány átlagéletkora magas, valamint a gépi és humán erőforrás-kapacitás a feladatellátás szempontjából korlátozott. A hatékonyabb munkavégzés érdekében, illetve a nagyobb beágyazottságú csatornaszakaszok gatzalanítására, kotrására indokolt további új fenntartógépek beszerzése (úszókasza, HIDROT, kosaras kasza, erdészeti szárzúzó, kotrógép stb.).

Az igazgatóság által kezelt állami tulajdonú művek szakfeladatainak ellátása kapcsán továbbra is szükséges a fizikai állomány elsősorban a szakképzett gépész, gépkezelői és őri létszám bővítése.

Szivattyútelepek

Az igazgatóság üzemeltetésében lévő 63 db szivattyútelep felülvizsgálata megtörtént. Megállapítást nyert, hogy az üzemképes telepek környezeti rendje, a gépi berendezések karbantartottsága mind gépészeti mind villamossági szempontból megfelelő, üzembiztonságuk kielégítő. A tervezett kisebb karbantartási feladatok elvégzése is megtörtént (zsírozás, olajozás, festés stb.). A 2025. évben belvízvédekezés nem volt igazgatóságunk működési területén, így a szivattyútelepek belvízvédelmi célú üzemelésére nem volt szükség.

Zsilipek

A VIZIG kezelésében lévő műtárgyak környékének gatzalanítását, zsilipek karbantartását elvégeztük, a vasszerkezetek festése a felhúzó szerkezetek zsírozása jellemzően megtörtént. A fontosabb műtárgyak esetében a zsiliptáblák mozgatási próbáit is elvégeztük. Az alsóbbrendű vízkormányzó és vízmérő műtárgyak állapota több helyen nem felel meg a rendeltetésszerű üzemeltetés követelményeinek, egyes esetekben funkciójuk csak részben biztosított. A vízkormányzó és szabályozó műtárgyak esetében is indokolt egy tervszerű és megfelelő ütemű rekonstrukciós munka beindítása és elvégzése (burkolatok, fémszerkezetek felújítása).

A közlekedési célokat szolgáló MÁV és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezelésében lévő műtárgyak állapota jó, vízfolyási akadályt általában nem képeznek. A fejlesztésekkel érintett vasútvonalak és közutak esetében, az előzetes egyeztetések alapján megfelelő méretű és küszöbszintű keresztező műtárgyak létesítése, ill. átépítése történt, ill. várható.

Az önkormányzati kezelésbe került átterszek, hidak és azok korlátjai esetében az elmúlt években a rendszeres karbantartás többnyire elmaradt, ami az állapot fokozatos romlásához vezetett.

VÍZ-ÜGYÜNK

Belvízi tározókkal kapcsolatos megállapítások: A felülvizsgálat tapasztalatai alapján a tározóink és műtárgyaik üzemképesek, belvív befogadására alkalmasak. Az előző években több tározó (Erdőspusztai tározók) esetében a műtárgyak teljes körű kitakarítása, karbantartása, műtárgyainak felújítása megtörtént. Több tározónál feliszapolódás tapasztalható és erősödik a növényzet elburjánzása. Az előírt üzemvízszint tartása miatt több esetben töltésmagasításra és javításra van szükség (Martinka I-II, Halápi, Bodzás). A Bagaméri-II. tározó töltéserősítése szükséges.

A CIVAQUA – Tóció projektnek köszönhetően az önkormányzati kezelésű Tóció vízfolyás I-es és II-es tározók vízviszatarató műtárgyai felújításra kerültek, melyek üzemeltetése igazgatóságunk feladata, a Vezér úti 1,5 ha vízfelülettel rendelkező új tározóval és a többi vízviszataratót szolgáló műtárggyal együtt (4 db fenéklépcső és 15 db zsilipes műtárgy) az öt éves fenntartási időszak végéig.

Önkormányzati művek állapota

A TIVIZIG működési területén elhelyezkedő önkormányzatoknak adatlapokat küldtünk ki a belvízvédelmi művek állapotának, karbantartottságának értékelésére. Az adatlapok többségét az önkormányzatok igazgatóságunkhoz eljuttatták. Általánosságban elmondható, hogy az önkormányzatok a belterületeken lévő művek fenntartására, karbantartására kellő figyelmet fordítanak. Ezeket a munkákat többségében a lakosság és a közfoglalkoztatottak bevonásával oldják meg. A felújításokra, a belvízlevezető rendszer teljes kiépítésére már kevesebb lehetőségük van. Ezeket általában pályázatok útján nyert anyagi háttér segítségével próbálják megoldani. Több önkormányzat ez évben is pályázatot nyújtott be belterületi vízrendezés, csapadékvíz elvezetés fejlesztés kapcsán. Több TOP Plusz pályázat került a Tiszántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács Vízkárelhárítási, Mezőgazdasági Vízgazdál-

kodási Szakmai Bizottsága elé támogató véleményezésre.

Az önkormányzatok kezelésében lévő külterületi belvízlevezető művek karbantartása, fenntartása többnyire már nem megfelelő. A csatornák és azok műtárgyai elhanyagoltak.

Egyéb művek állapota

Az üzemi művek többsége változatlanul gazdátlanul, elhanyagolt állapotban van. Műtárgyaik többsége megrongált, funkciójuk betöltésére alkalmatlan. A csatornákat több helyen beszántották, feltöltötték. A meglévők is kevésbé működnek, kaszálásuk, karbantartásuk nem jellemző. A meliorációs rendszerek a karbantartottság hiánya miatt elvesztették eredeti szerepüket. A meliorált területeket a tulajdonváltás óta nem kezelik. Az átemelő szivattyúk több helyen üzemképtelenek, az eltulajdonított elektromos vezetékek hiánya miatt sok helyen az áramellátás sem biztosított. Belvív elvezetési célt szolgáló új magántulajdonú létesítmények néhány helyen főként öntözésfejlesztéshez kapcsolódón pályázati pénzből létesülnek, ezen létesítmények jellemzően újszerű, vagy megfelelő állapotban vannak.

Veres Imre

VÍZRAJZI SZAKTERÜLET

A 2025. évi őszi felülvizsgálatok során a vízrajzi létesítmények szemlét szeptember 9. és 24. között tartotta meg a Vízrajzi Szakbizottság a területi kollégák közreműködésével. A TIVIZIG működési területén jelentős számú vízrajzi létesítmény szerepel a nyilvántartásunkban. A 849 db igazgatósági vízrajzi állomás megoszlása: 545 db felszíni, 238 db felszín közeli, 39 db felszín alatti, 27 db hidrometeorológiai állomás. Emellett „közös” üzemeltetésű állomások (9 db aszálymonitoring, 9 db HungaroMet állomás) külső karbantartási teendői jelentenek feladatot az igazgatóságnak.

Az őszi felülvizsgálat időkeretében a teljes

VÍZ-ÜGYÜNK

állomáshálózat szemlézése nem megoldható. Az útvonaltervek összeállításánál vezérlő elvünk volt, hogy minden objektumtípusból, az iránymutatásokban szereplő kiemelt figyelmet érdemlő objektumok (aszálymonitoring állomások, vízrajzi KEHOP projektekben érintettek, stb.) és a régen szemlézett létesítmények egyaránt szerepeljenek. A szemle minden szakaszmérnökségen 2-2 napon zajlott. A hosszú nyári aszályos időjárás és az útviszonyok szinte minden állomás megtekintését lehetővé tették, melyet az útvonaltervekben összeírtunk.

A felszíni vízrajzi állomások megtekintése során a szemlebizottság jellemzően kisebb, gyorsan kijavítható hibákat és gyorsan pótolható hiányosságokat tárt fel, mint például a kiegészítő számok hiánya, egy-egy hiányzó vízmércelap, vagy felújítás után otthagyt régi vízmérce, iszaplerakódás a vízmérce környezetében. Néhány esetben tártak fel komolyabb hiányosságot, mint például hiányzó alvízi vízmérce, vagy közbelső vízmércék hiánya egy alsóbbrendű vízleadó útvonalon.

A felszín közeli és felszín alatti észlelőhálózat elemei jellemzően nagyon jó állapotban vannak. Néhány esetben az azonosítószámok hiányát észrevételeztük. Két esetben a kút állapotát a betongallér alatti kimosódás, vagy rókaüreg veszélyezteti. Mindkét esetben a kiüregelődést a szemleidőszakban a kollégák megszüntették.

Balmazújvároson 2023-ban a KEHOP 3PE projektben épült talajvíz figyelőkút

Szemlebizottság a Tóció-csatorna D15a műtárgyánál

VÍZ-ÜGYÜNK

Felülvizsgálatra kerültek továbbá a vízrajzi mérőeszközök is, melyek mindegyike jó és használható állapotban van, és azok kalibráltsága is megfelelő.

A vízrajzi állomások egyre nagyobb részét sikerül ellátni regisztráló és távjelző eszközökkel, így egy-egy állomás a működésképesre vonatkozó információk a megközelítési problémák mellett is gyorsabban rendelkezésünkre áll. Jelenleg az igazgatósági állomáshálózatban 124 db SIM kártyával biztosítjuk a távjelzett adatokat. 2025. nyarán az Aszályvédelmi Akcióterv keretében négy helyszínen (Kódombszigeti-főcsatorna egy és a Kis-Körös-főcsatorna három műtárgyánál) bővült a távjelzett állomáshálózat. Az Öntözésfejlesztési Program keretében a digitális észleléshez, távjelzéshez szükséges további mérőeszközöket szereztünk be.

A szemle során látottak alapján a szemlebizottság megállapította, hogy a vízrajzi észlelőhálózat jellemzően jó állapotban van, valamint a használt eszközök és felszerelések működésképesek. Összességében pedig elmondható, hogy a vízrajzi észlelőhálózat megfelelően ellátja a feladatát.

Marosi Zoárd

ERDÉSZETI SZAKÁGAZAT

A 2025. évi őszi felülvizsgálat a 09.01-02., valamint a 09.08. árvízvédelmi szakaszokat érintették, mely során az árvízvédelmi fővédvonalak mentén található véderdők árvízi szempontú szemléjére került sor.

A 09.01-02. árvízvédelmi fővédvonalak mentén mintegy 824,27 ha hullámtéri és mentett oldali véderdő terül el, míg a 09.08. árvízvédelmi szakaszon 76,47 ha véderdő található.

A véderdők állapota árvízi szempontból kétféleképpen jellemezhető:

- megfelelő
- nem megfelelő

Megfelelő véderdő:

Árvíz idején az árhullám gátra gyakorolt elhabolásának hatását hullám-/jégtörő ellenhatással kompenzálja.

Nem megfelelő véderdő:

Az előző pontban leírt kritériumnak nem felel meg, az esetlegesen bekövetkező árvízi jelenség esetén kockázatot jelent a védekezés során.

09.01. árvízvédelmi fővédvonal

A 09.01. árvízvédelmi szakaszon található üzemtervezett erdőrészlet nagysága 486,22 ha, melyből nem megfelelő kategóriájú erdőrészletek összes területe 12,88 ha, mely 3180 fm hosszan húzódik. Hullámtéren 8,61 ha (1910 fm), míg mentett oldalon 4,27 ha (1270 fm) található.

A korábbi véghasználati fakitermelésből keletkező üres vágásterület 4,27 ha, míg a fiatal erdősisítés 8,61 ha.

Az árvízvédelmi szakasz teljes hosszához viszonyítva, mely 41000 fm, a nem megfelelő kategóriájú erdőrészletek 7,8 %-ot tesznek ki.

Tiszakeszi 25/J fiatal erdősisítés gépi- és kézi ápolás után (2025. július 09.)

VÍZ-ÜGYÜNK

09.02. árvízvédelmi fővédvonal

A 09.02. árvízvédelmi szakaszon található üzemtervezett erdőrészlet nagysága 338,05 ha, melyből a nem megfelelő kategóriájú erdőrészletek összes területe 31,07 ha (fiatal erdősisítés), mely 6510 fm hosszan húzódik.

Hullámtéren 28,37 ha (6310 fm), míg mentett oldalon 2,70 ha (200 fm) található.

Az árvízvédelmi szakasz teljes hosszához viszonyítva, mely 73310 fm, a nem megfelelő kategóriájú erdőrészletek 8,9 %-ot tesznek ki.

Tiszagyulaháza 34/C; G fiatal erdősisítések ápolást követően (2025. július 09.)

09.08. árvízvédelmi fővédvonal

A 09.08. árvízvédelmi szakaszon található üzemtervezett erdőrészlet nagysága 76,47 ha, melyből a vizsgálati módszer szerint a nem megfelelő kategóriájú erdőrészletek összes területe 8,79 ha, mely 575 fm hosszan húzódik.

Hullámtéren 5,00 ha (390 fm), míg mentett oldalon 3,79 ha (185 fm) található (első-kivitel).

Az árvízvédelmi szakasz teljes hosszához viszonyítva, mely 32265 fm, a nem megfelelő kategóriájú erdőrészletek 1,8 %-ot tesznek ki.

Fenntartó sávok, előterek

A 10 méteres fenntartó sáv, több védelmi szakasz esetében nem megfelelő állapotú. Karbantartási munkavégzés szükséges az erdőállományból kidőlő, kibukó faegyedek (lombkorona, erőteljes oldalágak) miatt, valamint a szegélyben erőteljesen felverődő sarjállomány és gyalogakác visszaszorítása érdekében, melyek akadályozzák a fenntartógépek munkavégzését.

Inváziós növényzet

Az inváziós növényfajok jelenléte és az ebből következő fenntartási-, üzemeltetési-, és természetvédelmi problémák Igazgatóságunk szinte teljes működési területére jellemzőek.

Az ártereken és hullámtereken lévő többnyire fás szárú inváziós fa- és cserjefajok a benőttséget, érdességet növelik, így az árhullám levonulását késleltetik és az árvízi vízszinteket megemelik. Emellett problémát jelentenek a szegélyben lévő inváziós fajok (amerikai kőris, zöld juhar, keskenylevelű ezüstfa), melyek a fény felé törekedve, közlekedési-, és fenntartási akadályt képeznek.

A Hencidai-Kismarjai árvízvédelmi szakaszon felverődő sarj állomány

VÍZ-ÜGYÜNK

A nagy problémát okozó cserjés gyalogakác megtalálható a csatornapartokon, töltéselőtereken, sőt a vágásterületeken is felverődik, nagyban megnehezítve az erdőfelújításokat. Kezelése többnyire mechanikai úton (kaszálás, szárazzás) történik. A gyalogakác mellett egyre több helyen (töltéselőtér, rézsú) található meg a selyemkóró is.

Viharkárok

2025. év júliusában a viharok több erdőrészletben is széltörést és széldöntést okoztak, egy esetben, a Berettyóújfalú 250/A erdőrészletben - mely egy véghasználat korú nemesnyár állomány - nagyobb mértékű kár keletkezett. Az erdőrészlet mentett oldalon közvetlen szomszédos a védtöltéssel, mintegy 160 folyóméter hosszan nyúlik el, területe 1,39 ha. Az erdőrészletben egyéb termelés kerül elvégzésre, melynek becsült bruttó fatömege 80 m³. A felkészített faanyag a környező őrjárások melegedő helyiségeinek fűtésére lesz felhasználva.

Viharkár a Berettyóújfalú 250/A erdőrészletben

Jövőbeni célok

A 2025. évben elvégzett gépi-, és kézi erdőápolási munkálatok jó hatásfokkal történtek meg, ugyanakkor törekedni kell a megfelelő időben és rendszerességgel elvégzett erdőápolási munkavégzés lehetőségének megteremtésére a 2026. évben.

Szemerszki Richárd

VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM

A vízminőség-védelmi szemle során bejártuk a Berettyón található beavatkozási helyeket, valamint szemrevételeztük igazgatóságunk vízminőség-védelemhez kapcsolódó eszközparkját, elvégeztük a mintavevő munkacsoport belső auditját.

A vízminőség-védelmi eszközöket a MBHSZ telephelyén tároljuk. A tárolás raktárakban, illetve erre a célra kijelölt konténerekben történik, valamint a gyorsabb bevezethetőség érdekében egységbe foglalva a vízminőség védekezés céljára berendezett ponyvás utánfutó áll rendelkezésre.

Vízminőségi kárelhárítás tekintetében sűrű évet tudunk magunk mögött. Először március 11-én érkezett bejelentés, hogy Nádudvar térségében a Holt-Kösely medrében bűzös, fehér színű szennyezést észleltek a vízben. A szennyezőanyag a tejüzemből származó elfolyó technológiai szennyvíz, mely elsődlegesen zsírtalan tejszármarékból és a tisztításhoz használt lúg elegyéből állt. A szerves szennyezés a természetes folyamatok révén könnyedén lebomlott a nagy kiterjedésű nádasban.

Június 27-én reggel Igazgatóságunk területi felügyelője bejelentést tett, hogy a Vágóhídi-csatornában ismeretlen eredetű, bűzös, fehéres-szürkés színű anyag található. Igazgatóságunk aznap 10 órakor a vízügyi és vízvédelmi hatósággal közös helyszíni szemlét tartott. A szennyezés eredete ismeretlen volt, megtettük a bejelentést az illetékes vízügyi és vízvédelmi hatóság részére.

VÍZ-ÜGYÜNK

A szerves eredetű szennyezést itt is a kiterjedt növényzet bontotta le hatékonyan.

Július 1-jén a Hajdú-Bihar Megyei Horgász Szervezetek Szövetségétől érkezett bejelentés az Alsó-Kadarcs-csatorna halállományának védelme érdekében. A csatornában 100%-os vízinövény borítottság, illetve a meleg miatt felléphet hajnali oxigénhiány, ami halpusztuláshoz és a halállomány károsodásához vezethet. Igazgatóságunk aznap helyszíni szemlét tartott, mely során megfigyeltük, hogy a halrajok a vízfelszín közelében tartózkodtak, illetve „pipáltak”, jelezve az alacsony oxigéntartalmat. Másnap mintavételre került sor az érintett szakaszon. Az ökológiai és gazdasági károk megelőzése érdekében megkezdtük a beavatkozást, és levegőztettük a víztestet. Minden nap reggelén mértünk oldott oxigéntartalmat, mely a levegőztetés helyén javuló tendenciát mutatott.

Szeptember elején lakossági bejelentésre jártuk körbe a Tóció-csatorna Debrecen, Akadémia utcai részét, ugyanis ismeretlen, kékes színű anyag szivárgott be a csapadékvíz-elvezető rendszerből. A helyszíni szemle során a Városüzemeltetés munkatársaival lokalizáltuk a szennyezés eredetének tekinthető csapadékvíz-elvezető aknát, ahonnan az anyagot tartálykocsival elszállították.

Októberben a tiszadobi Holt-Tisza ökológiai vízpótlását végeztük III. fokú vízminőségi kárelhárítási készülség keretén belül. A Holtág Darab-Tisza szakaszának vízoszlop magasságát több, mint 260 cm-el tudtuk megemelni. Ebből a növekményből szivornyán keresztül passzív módon tudott feltöltődni a Falu-Tisza szakasz, ahol több mint, 100 cm vízoszlop növekményt értünk el. A beavatkozás reménység szerint segít megakadályozni a Holtág környéki talajvízszint további süllyedését és a terület kiszáradását.

Összefoglalva vízminőség-védelem szempontjából tartalmas évet tudunk magunk mögött. 10 káresemény miatt 163 napot töltöttünk fokozatban. Igazgatóságunk részt vett a Mintavevő Munkacsoportok X. Országos Mérőgyakorlatán. A tendenciák alapján a következő év is mozgalmasnak ígérkezik, továbbá Igazgatóságunk védelmi törzse még több szakmai továbbképzésen és gyakorlaton kíván részt venni, valamint saját vízminőség-védelemhez köthető kárelhárítási gyakorlatot is szeretnénk tartani dolgozóink számára.

VÍZ-ÜGYÜNK

INFORMATIKAI ÉS HÍRKÖZLÉSI RENDSZER

Az idei évben – az elvárt menetrend szerint – megtörtént a vízkárelhárítási feladatok ellátásához használt informatikai és hírközlési eszközök őszi felülvizsgálata.

A jelenleg üzemelő szerver rendszer a 2015-ben lezajlott projekt (VIZGEO) eredményeként került a TIVIZIG-hez. Az azóta eltelt évek során nem volt lehetőség a szerverpark teljes felújítására, cseréjére, az igazgatósági forrásokból csak kisebb mértékű, elsősorban kliensoldali korszerűsítésre nyílt lehetőség: 2 Mft értékben vásároltunk használt, felújított számítógépeket. Projekt forrásból szereztünk be 2 db terepi notebookot vízrajzi feladatok ellátásához 3,3 Mft összegben. Elindítottuk – ágazati előírás alapján – Windows server licencek beszerzését. Nagyon komoly költségmegtakarítás érhető el „használt szoftver” vásárlás esetén. Ez a tétel még így is több mint 7 Mft-ot jelentett. Az idei év végén 1,2 Mft értékben vásároltunk 8 db A/4-es nyomtató védelmi központokba és pénztárakba, ahol szükséges a helyi nyomtatás.

Ágazati projektek keretében jelenleg is zajlanak egyeztetések jövőbeni eszközfejlesztésekről, ezek azonban még az előkészítés fázisában tartanak. Az eszközök számát illetően jelentős előrelépés az okostelefonok esetében is tapasztalható. Az informatikai berendezések beszerzése régi, elavult eszközök cseréjére irányult.

A Windows 10 támogatás év végi megszűnése komoly terhet ró a kollégákra. Többen tapasztalhatták már, hogy a Windows 11 frissítést folyamatosan végezzük az igazgatóság számítógépein.

A jelenleg használatban lévő berendezések:

Informatikai eszközök:

- Munkaállomások 267 db
- Szerverek 77 db
- Multifunkciós eszközök/nyomtatók: A/4 26 db, A/3 42 db

Hírközlési eszközök

Mobil eszközök:

- 222 db okos telefon
- 73 db hagyományos mobil telefon
- 137 db egyéb mobil eszköz (SMS Gateway, SIM kártyás router, stb.)

Vezetékes eszközök:

- 44 db fővonal
- 5 db digitális alközpont
- 221 db mellék

EDR készülék:

- 100 db kézi (mobil) rádió
- 20 db telepített (asztali) berendezés

A Yettel átállás is az idei évben adott többfeladatot nemcsak nekünk, hanem a vízrajzos kollégáknak is. Nem ez volt az első szolgáltatóváltás, ezért ismét szembesültünk az ilyenkor várható feladatokkal: téreőr problémák, eszközcserék. A Yettel segítőkészen állt mellénk a problémák megoldásában: Kaptunk – minimális térítés ellenében – használt routereket, és a Tiszalöki Védelmi Központban egy kültéri antennát is beüzemeltünk a nagyobb sávszélesség érdekében.

A 2025. évi őszi felülvizsgálat szeptember 16-18. között zajlott. A korábbiakhoz hasonlóan előkészítésként információt kértünk az egységektől az Informatikai és Téradat Osztály felé a még nem jelzett problémákról.

A felülvizsgálat során az egyes informatikai, hírközlési eszközök és szoftverek, kiszolgáló berendezések (riasztó, klímaberendezés, biztonsági kamera, stb.) használhatóságát, működőképességét minden telephelyen – védelmi központokban, szakaszmérnökségi központokban, MBHSZ telephelyen - üzempróbával ellenőriztük. A tapasztaltakról telephelyeként jegyzőkönyv készült. A Vízkárelhárítási Információs Rendszer (VIR) moduljainak működőképessége kiemelt figyelmet kapott.

Az őszi felülvizsgálatok végrehajtására kiadott OVF iránymutatás előírja a VIZIG-ek számára a térinformatikai portálok műkö-

VÍZ-ÜGYÜNK

désének, webtérképek használatának értékelését. Ez a szolgáltatás lehetővé teszi a téradat kezelést („térkép alapú”) webes felületen minden felhasználó számára, aki munkájához ilyen adatokat kíván használni. Ezek nem csak az „asztali” munkálmásokon, hanem okostelefonon keresztül, területen dolgozók számára is lehetővé teszik a tartalmak (pl. engedélyek, ingatlanadatok) elérését, illetve rögzítését. Első eredmény-ként értékelhetjük, hogy a vízrendezési, vízhasznosítási szakterületen dolgozó munkatársak már ilyen módon rögzítették bejárásaik során a műtárgyak adatainak egy részét.

Az előírt felülvizsgálaton a zavartalan üzemelés érdekében indokoltnak tarja a szakcsoport a korszerűsítésen túl a felhasználói tudatosság fokozását. Ez elsősorban a gyorsabb hibajelzést jelenti az Informatikai és Téradat Osztály felé. Itt is felhívjuk a figyelmet arra, hogy az elemmel, akkumulátorral működő eszközök töltését, rendszeres ellenőrzését a felhasználóknak kell elvégezni. Amelyik eszközre nincs szükség, azt le kell adni, hogy olyan helyre kerüljön, ahol gyakrabban használják. A gondos használat nemcsak elvárható, **KÖTELEZŐ!**

Összefoglalás:

Kiemelten fontosnak ítéljük az eszközök, szoftverek és szakrendszerek (pl. VIR modulok) használatával kapcsolatos képzést, ismeretek átadását akár egy igazgatósági védelmi gyakorlat, vagy belső oktatások keretében.

Az eszközállomány korának ismeretében fontos megemlíteni, hogy hardver hibából eredő üzemzavar nem jelentkezett.

Az idei őszi felülvizsgálat alapján megállapítható, hogy a TIVIZIG informatikai és hírközlő rendszere alkalmas a védekezési feladatok támogatására.

Papp István

TÉRADAT CSOPORT

2025. március 1-jén az Informatikai Osztály keretein belül megalakult a Téradat Csoport, amely a geodéziai és térinformatikai tevékenységek átfogó koordinálását látja el.

Geodézia:

Eszközállományunk egy Emlid REACH RX típusú műszerrel bővült, ezáltal mindhárom szakaszmérnökség rendelkezik geodéziai felmérések elvégzésére alkalmas mérőműszerrel.

Jelenlegi műszerink GNSS (Global Navigation Satellite System) rendszerben mérnek, vagyis a globális műholdhálózatot használják a mérések során. A műszerek folyamatos licenszelése mellett az RTK (Real Time Kinematic) korrekció is folyamatos, amely a GNSS mérések pontosságát javítja.

Egyik legmegbízhatóbb és legpontosabban mérő műszerünk a Leica GS 18T.

2024-ben ebből 2 db műszert vásároltunk. Kollégáink szívesen használják könnyű kezelhetősége és precizitása miatt.

A jelenleg rendelkezésünkre álló DJI Phantom 4 típusú drónunk elavultnak számít, és a rendszeresen jelentkező akkumulátorproblémák miatt a repülési idő jelentősen lerövidült.

Szoftver frissítés már nem érkezik rá. Egy korszerűbb drón beszerzését terveztük, azonban az engedélyezés hiánya miatt a vásárlás végül nem valósulhatott meg.

Év végi kötelezettségünket az OVF irányába teljesítettük. A felmérési terv az árvízvédelmi töltések, a lokalizációs nyomvonalak és a csatornák vonalvezetésére épül. Kollégáink az idei évre kitűzött 97 km hosszúságú szakasz teljes felmérését sikeresen elvégezték. Emellett műtárgybemérések, kitűzések, kutak bemérése, szakágazati osztályok felkérésére is sor került az idei évben.

VÍZ-ÜGYÜNK

Térinformatika:

A vízvisszatartás kapcsán érkező feladatok elvégzésénél egyre nagyobb szerepet kapott a TIVIZIG Portál valamint a Field Maps alkalmazás használata. Ennek köszönhetően folyamatosan épül és bővül a szakágazatok kérésére összeállított publikációink száma, amely az Intranet oldalunkon a dolgozók számára elérhető.

A TIKEVIR kapcsán a reggeli műszaki megbeszéléseken a portál felületen keresztül értesültek vezetőink az aktuális vízhozam adatokról. Ez a felület lehetőséget adott a korábbi vízhozam eredmények visszatekintésére valamint grafikonos formában történő megjelenítésére.

Az aszály elleni védekezésből kifolyólag létre kellett hoznunk egy olyan felületet, amely a műtárgyak aktuális üzemállapotát jeleníti meg. Az adatrögzítés a szakaszmérnökségi kollégák által az irodából vagy a terepről a Field Maps alkalmazás használatával történt.

Folyamatosan frissülnek az öntözőtelepi adatok engedélyei, amely a Field Maps alkalmazáson elérhetővé válik a terepen dolgozó kollégák számára.

Az erdészeti publikációinkban lehetőség nyílik új terepi pontok rögzítésére, fotók csatolására. Ez a felület kimondottan erdészeti célú események kiválasztását teszi lehetővé, mint például hódkár, kidőlt fa, viharkár, stb. Ezeket a rögzítéseket irodai környezetben és terepen a Field Maps használatával is el lehet végezni.

Továbbá lehetőség van egy adott erdőrészlet tervlapjába való betekintésre akár külsőre is okostelefon használatával.

Kommunikáció:

Egy több résztvevős feladat elvégzésénél számos esetben nehézséget okoz a kommunikáció hiánya. Ennek elkerülésére létre-

hoztunk HCL Notes rendszeren belül egy Téradatkezelés nevű fórumot és minden szakaszmérnökségen kijelöltünk egy kollégát, aki térinformatikai jellegű kérdésben rendelkezésünkre áll.

A fórum lehetőséget biztosít arra, hogy a felmerülő hibákról, észrevételekről és ezek megválaszolásáról mindenki tájékoztatást kapjon. Továbbá új témajavaslat felvetésére is lehetőség van.

Tapasztalatok:

Az idei aszályos évnek köszönhetően a feladatok száma megsokszorozódott, ezáltal a feladatok elvégzésére egyre rövidebb határidő állt rendelkezésre.

A térinformatikai alkalmazások használata számos esetben megkönnyítette a gyors és hatékony munkavégzést, ehhez pedig szükség volt azokra a kollégákra, akik az új technikai lehetőségektől nem zárkóztak el. Észrevételükkel, javaslataikkal támogatták az alkalmazás pontosítását, könnyű kezelhetőségét.

A továbbiakban is várjuk az észrevételeket, új ötleteket a Portál felület és a Field Maps alkalmazás használatára egy gördülékenyebb és hatékonyabb munkavégzés érdekében.

Lossosné Hajdú Katalin

MŰSZAKI BIZTONSÁGI ÉS HAJÓZÁSI SZOLGÁLATÁNAK 2025. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálat 2025-ben is kiemelkedő szerepet töltött be a vízepítési és karbantartási munkák terén. Az egység szakértelme és rugalmassága lehetővé tette a komplex feladatok hatékony végrehajtását, legyen szó akár vízátemelésről, mobil szivattyúk alkalmazásáról, vagy a védelmi gépek karbantartásáról.

VÍZ-ÜGYÜNK

1. kép: Debreceni Déli Gazdasági Övezet bel- és csapadékvíz elvezető mentesítő csatornán áttemelő akna kivitelezéséhez szükséges munkatér-határolás

2. kép: M-49 gyorsforgalmi út 27+000 km szelvényében telepített mobilhíd

A szolgálat 2025-ben számos szivattyútelep karbantartását és javítását végezte el. A Derecske-Fürtrfő szivattyútelepen ferde szállítószalagot készítettek, míg a Makkodi szivattyútelepen két mozgógerebet újítottak fel. A mobilszivattyúk és áramfejlesztők rendszeres ellenőrzése biztosította, hogy a vészhelyzetekre mindig felkészülve álljanak.

3. kép: Daruzugi öntözőtelep vízkivételi műtárgy kivitelezéséhez szükséges szádlemezes munkatérhatárolás

Az MBHSZ gépparkja 2025-ben jól működött, bár néhány eszköz javításra vagy selejtezésre szorult. A járműpark is megfelelően szolgálta a személy- és anyagszállítást, a fiatalabb járművek pedig zavartalan munkavégzést biztosítottak.

A telephelyen tárolt védelmi anyagok és eszközök mindig bevetésre készen álltak. A raktárak és géptároló csarnokok korszerű-

VÍZ-ÜGYÜNK

sítése a jövő év egyik fontos feladata lesz, különös tekintettel a világítás, fűtés, polc-rendszerek és szociális helyiségek fejlesztésére.

4. kép: Keleti-főcsatorna 66+367 szelvényénél sólyapálya kivitelezése

2025-ben több műtárgy rekonstrukciót és javítási munkát hajtottak végre, többek között a Tilalmas bújtonál a kezelőhid és lejárólépcső kialakítását, a Nagyfoki csatornán a zsilip elzáró szerkezet helyreállítását, valamint a K-IX., és Sárréti-főcsatornán a duzzasztóművek javítását.

A vállalozási tevékenységek is jelentős bevételt generáltak, a szolgálat több útépítési, csatorna- és szivattyúállás kivitelezési munkát, szádlemezes dúcolásokat és parkolási szolgáltatást látott el. Az összesített bevétel 231 millió forintot tett ki.

Az MBHSZ 2025-ben is bizonyította, hogy képes a gyors reagálásra, a hatékony vízügyi munkára és a vállalozási feladatok magas színvonalú ellátására. A jövőben a raktárak és géppark korszerűsítése, valamint az eszközállomány bővítése tovább erősítheti az egység működőképességét.

5. kép: Sebes-Körös folyón vízáttemelési munkálatok a "Vizet a tájba" projekt keretében

VÍZ-ÜGYÜNK

Tiszadobi-holtág vízpótlása

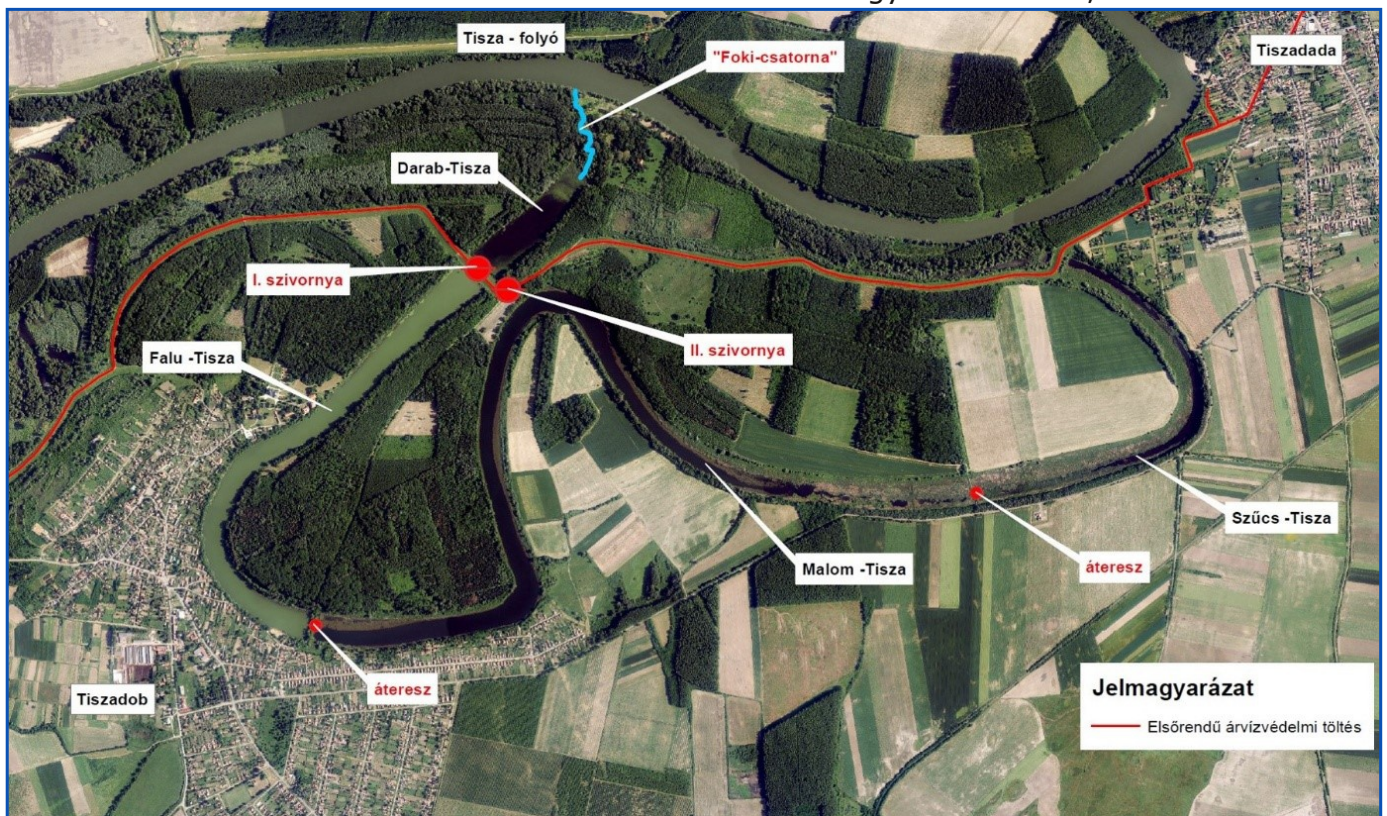
A csapadékszegény, aszályos nyár vízügyi szempontból is napjaink egyik legnagyobb kihívása. A szélsőséges időjárások gyakrabban vezetnek vízhiányhoz, melyek a mezőgazdasági termelés mellett az ökológiai rendszereket is veszélyeztetik. A tavaszi tiszai árhullámok elmaradása, gyakoriságának csökkenése kifejezetten negatív hatással van a gravitációsan feltölthető vízrendszerekre.

A Tiszadob közelében található holtágrendszer - az éltető tiszai árhullámból - tölthető, vízkészlete pótolható. A holtág-rendszer a Tisza szabályozás eredménye. A sok-sok tiszai és más folyók holtágai közül kiemelkedő jelentőségét az adja, hogy mentett oldali holtág. Az 1884-es nagy árvíz idején találkozott utoljára közvetlenül az élő Tisza vize a holtágéval azóta a holtágak a Tiszából csak az altalajon keresztül kaptak

szűrt vizet, illetve a szivornyákon keresztül. A holtágakkal egyidős hullámtéri (gátakon belüli) holtágak feltöltődtek, elmocsarasodtak, vizük erősen eutrofizálódott.

(forrás: <https://andrassyegyesulet.hu>)

A Falu-Tisza gravitációs vízpótlási lehetőségére jelenleg csak a hullámtéren található Darab-Tisza holtágszakasz vízkészletéből, a Tiszadobi Önkormányzat kezelésében, az elsőrendű árvízvédelmi töltés 70+000 tkm szelvényében lévő szivornya üzemeltetésével van mód, amennyiben a feltételek adottak, a vízszintek ezt lehetővé teszik. A korábbi évek tapasztalatai alapján a szivornya üzemelése a Tiszadobi állami vízmércén (Tisza folyó 500,200 fkm) mért 480 cm körüli vízszintnél kezdődhet el, ami a jellemző nyári duzzasztott tiszai vízszint felett van mintegy 420 cm-rel, és ezen a szaka-

1. ábra – A Tiszadobi holtágrendszer

VÍZ-ÜGYÜNK

szon az I. fokú árvízszint felett van kb. 1 méterrel. Az élő Tisza folyón levonuló árhullám a Darab-Tisza holtágrészt a Foki csatornán keresztül tudja tölteni. A Darab-Tisza holtágrész vízfelülete mintegy 9,50 hektárra tehető. Természetesen magasabb árhullám esetén a hullámtéri részt előnti a víz, így a Foki csatornának a szerepe megszűnik. Mivel nincs torkolati műtárgy, ezért az árhullám levonulásával a víz egy része visszafolyik a Tisza kisvízi medrébe. Az árvízvédelmi töltés mentett oldalán található holtágrészek feltöltését az árhullám időszakát kihasználva kell megtenni azokat a beavatkozásokat, amelyekkel a vízpótlás elvégezhető. Árhullámból történő feltöltés legutoljára közel két éve, 2024. februárjában állt elő.

A Tiszadobi Holt-Tisza medrében kritikusan alacsony vízszint alakult ki 2025. augusztusában, ami miatt élőlénypusztulás kockázata állt fenn. A környező területeken csökkenő talajvízszint miatt veszélybe kerültek a magasártéri keményfa ligeterdők is. Ezért a Tiszadobi Önkormányzat az érintettekhez fordult, így a Tiszántúli Vízügyi Igazgatósághoz is, és kérte, hogy elsősorban az ún. Falu-Tisza ökológiai célú vízpótlásában, és vízminőség javításában működjenek közre. A Falu-Tisza holtágrész vízfelülete 30,80 hektár.

Műszaki lehetőségek, tervezés

Tiszadob Nagyközség Önkormányzata a nyár folyamán több alkalommal összehívta a területileg érintett szervezeteket. Az önkormányzat mellett a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, a Nyírerdő Zrt., a Tiszadobi Vállalkozók Tiszadobért Egyesület és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság vett részt az egyeztetéseken. A tiszadobi holtágrendszer ökológiai vízpótlására, vízminőség javítására az a műszaki elgondolás tűnt kivitelezhetőnek és gazdaságilag is leghatékonyabbnak, hogy a Tisza folyó és a Darab-Tisza holtágrészt összekötő Foki-csatorna tiszai torkolatánál egy földelkötést kell kialakítani,

majd szivattyúk segítségével a Tisza vizét át kell emelni a csatornába, amely már gravitációsan eljuthat a Darab-Tiszába. Innen egy második szivattyús átemelés segítségével juttatható víz a mentett oldalon található Falu-Tisza holtágrészbe. A tervezés és műszaki előkészítés fázisában már a szükséges geodéziai méréseket megkezdtük, hogy a terepi adatok rendelkezésünkre álljanak. A geodéziai méréseket a Polgári Szakmérnökségen rendelkezésre álló műszerekkel, illetve az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály segítségével hajtottuk végre. A terepi mérések a vízbevezetés lehetőségét és korlátait jól mutatták, és nagy segítség volt a beavatkozás napi értékelésében.

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság az Aszályvédelmi Akcióterv keretében két úszó vízkivételi művet, és az energia ellátását szolgáló áramfejlesztő aggregátort szerzett be 2025. augusztusában, amely a Tiszadobi holtág vízpótlására, vízminőségének javítására a lehető legalkalmasabb és leghatékonyabb eszköznek bizonyult.

2. ábra - Úszó vízkivételi mű és áramfejlesztő aggregát

A beavatkozásban érintett felek példátlan együttműködését tapasztalhattuk:

- A felvonulásra igénybe vett területrészt a Nyírerdő Zrt. kezelésében áll, így ő vállalta, hogy megtisztítja a felvonulási utat, a területet és eltávolítja a Foki-csatornából a vízfolyási akadályokat, mivel a csatorna erősen benőtt fásszárú növényzettel és sok beborult fa is lehetetlenné tette a vízátkötést.

VÍZ-ÜGYÜNK

- a tiszadobi Ókenézy-kastély tulajdonosa hozzájárult, hogy a személyszállító járművek, és munkagépek közlekedjenek a kastély kertjén keresztül.

- Az önkormányzat és a civil egyesület gépi és kézi földmunkával megtisztította a szivornya környezetét, és kialakította a csatorna elkötését biztosító földművet, amit ezt követően alkalmas volt a további beavatkozásokra.

- a TIVIZIG munkatársai fóliás bevédéssel, és áramláscsillapító medence kialakításával biztosították a szivattyúzás eróziós hatásainak kivédését. A TIVIZIG Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálata pedig a vízkivételi mű telepítését, üzembe helyezését végezte el.

- A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, mint a terület természetvédelmi kezelője is hozzájárulását adta, illetve támogatta a munkálatok végzését.

Vízpótlás megkezdése

A beavatkozást végül vízminőségi kárelhárítás keretében 2025. október 7-én megkezdte az igazgatóság. Az MBHSZ felvonult a munkaterületen, daru segítségével telepítette az úszó provizóriumot, műszaki berendezéseket, kezelő konténert, kiszolgáló berendezéseket.

A vízáttemelés a Tisza folyóból a Foki-csatornába 2025. október 07-én 15:30-kor indult meg 2 db EUROMACCHINE RIVER-SCREEN „CAIMANO” típusú úszó vízkivételi művel és az energiaellátását biztosító TRESZ TR-300 HYUNDAI ÁRAMFEJLESZTŐ AGGREGÁT-tal.

Az üzemelés napi 24 órában, 12 órás műszakokban zajlott, és első napján már pozitív eredményt mutatott. Bízató volt, hogy sikerült a Darab-Tiszában mintegy 20-25 cm-es napi vízszintemelkedést elérni. A beavatkozás eredményeinek a nyomkövetésére ideiglenes vízmércéket telepítettünk mindkét holtágszakasz több pontján.

3. ábra - Az éltető víz megérkezik a Darab-Tisza holtágrészbe (2025.10.07.)

VÍZ-ÜGYÜNK

A Darab-Tisza és környezetének alapos, mindenre kiterjedő geodéziai felmérésének adatait, eredményét megvizsgálva egyre reálisabbnak tűnt, hogy a tiszai szivattyús vízkivételnek köszönhetően biztosíthatóak lesznek a szivornyás átemelés feltételei. Ez abból a szempontból is rendkívüli eredménynek mondható, hogy rendelkezésre álló pénzügyi források felhasználása még hatékonyabbá válik, ha a második szivattyús kitelepülés kiváltható a szivornya üzemelésével.

4. ábra – A Tisza vize eljutott a Foki csatornába

Eredmények

2025. október 17-én délben a Darab-Tiszán már 246 cm (93,256 mBf) vízszintemelkedést sikerült elérni, (ami 230-250 ezer m³ átemelt vízmennyiséget jelent), és ez már lehetővé tette a szivornya üzembehelyezését. (Szivornya indulásakor a Falu-Tisza vízszintje 89,823 mBf volt). Az októ-

ber 30-ig tartó szivattyúüzemelés ideje alatt mintegy 125 cm vízszintemelkedést sikerült elérni a Falu-Tiszán, amit a szivattyús tiszai vízkivétel leállítását követően még körülbelül egy hétig üzemelő szivornya tovább tudott növelni, és végül elérte a 150 cm-t. Ez mintegy félmillió (460-480 ezer) m³ átemelt vizet jelent a Falu-Tiszában.

VÍZ-ÜGYÜNK

5. ábra – A Darab-Tisza szivornya és környezete (2025.10.16.)

Egy szerencsés helyzet állt elő azzal, hogy a telepített úszó szivattyúegységek darabonkénti névleges teljesítménye, térfogatára: $(Q)=750 \text{ m}^3/\text{h}$ (ez szivattyúként kb, 200-210 l/s) képes volt annyi vizet áttemelni a Tiszából, hogy a szivornya beindítását követően, annak folyamatos üzemelését lehetővé tette, nem kellett szakaszosan üzemeltetni. Szinte egyensúlyban tudott üzemelni a szivattyús gépegység és a szivornya. Ebben a helyzetben a Darab-Tisza napi vízszintemelkedése a 3-4 cm-t érte el. Ez egyébként 15-20 cm-rel maradt a Darab-Tisza környezetének a terepszintje alatt, így azokon (jellemzően erdőgazdálkodási művelésű területek) gazdálkodást károsan befolyásoló elöntéseket nem okozott.

A Falu-Tiszába áttemelt mintegy félmillió m^3 víz már megfelelő többletet jelent ahhoz,

hogy az elkövetkező időszakban az ökológiai kockázatok szempontjából biztonságot jelentő vízmennyiség rendelkezésre álljon a tiszadobi holtágak két érintett szakaszában. Javasolt a beavatkozást követően a tiszadobi szivornya műszaki felülvizsgálata, a csőszakaszok csatlakozásánál a tömítettség helyreállítása, az elzárószerkezetek javítása, felújítása, hogy a későbbiekben is, egy esetleges árhullám alkalmával megbízhatóan üzemeltetni lehessen.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság dolgozik a probléma hosszútávú megoldásán. Egy folyamatban lévő projekt (KEHOP) keretében szivattyús vízáttemelést terveztek, amelybe szakmai partnerként a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságot is bevonták.

Fróna Antal/Hack Zoltán

HATÁRAINKON TÚL

Magyar-Román Albizottsági találkozók

2025. november 10-14. között Marosvásárhelyen rendezték meg a Magyar-Román Vízgazdálkodási és Hidrometeorológiai Albizottság ez évi ülését. A szakértők egyrészt áttekintették a bizottság korábbi ülészakán meghatározott feladatok teljesítését, másrészt megvizsgálták, hogy megvalósultak-e a „Magyar Köztársaság és Románia között a meteorológiai és hidrológiai adatok és tájékoztatások kölcsönös megküldéséről” szóló szabályzatban foglaltak.

A magyar partner a szabályzat hidrológiai adatok cseréjére vonatkozó mellékleteinek kibővítését kezdeményezte újabb román állomásokkal, melynek lehetőségét a román fél megvizsgálta, 3 új állomás felvételét ajánlotta fel az adatcsere folyamatba. Továbbra is napirenden maradt a bővítés további állomásokkal.

Az albizottsági ülés résztvevői megállapodtak továbbá a felszín alatti vizek adatcsereje kapcsán az adatok dokumentálásának egységesítésében.

A jegyzőkönyvek aláírása és átadása a Vízgazdálkodási- és Hidrometeorológiai Albizottság Ülésén

A magyar-román határ által metszett csatornák és kisvízfolyások vízátervezési lehetőségeinek vizsgálatának tárgyában a román tárgyaló partnerek áttekintették az általunk korábban átadott tanulmányt. Véleményük szerint csak jelentős beruházások árán valószínűsíthető meg a vízátervezés magyar területre, mely például közös projektek formájában működhetne. Az albizottság jegyzőkönyvezte, hogy ezen projektek kidolgozását támogatja.

A Magyar-Román Ár- és Belvízvédekezési Albizottság találkozóját pedig 2025. november 24-27. között tartották Püspökfürdön. Az egyeztetések Ár- és Belvízvédekezési Szabályzat 5/a, 5/c mellékleteit érintették.

A tárgyalások során felek kölcsönösen tájékoztatták egymást az őszi védműszemlék tapasztalatairól, az ezekről készült jegyzőkönyvet pedig átadták egymás részére.

Külön tárgyalási pont volt, hogy a +510 cm-es – azaz az emelt szintű – duzzasztás Békésnél, milyen hatással van román területen, valamint egyeztettek az emelt duzzasztás alatti mérések ütemezéséről is.

A legrészletesebben tárgyalt napirendi pont a 2025-ös évben elvégzett - Sebes- és Fehér-Körös folyószakaszait érintő - geodéziai felmérések kiértékelése volt. A mérési eltérések elemzése, valamint a különböző alapsíkokra vetített mérések eredményeinek összehangolása a jövőbeni mérések pontossága és homogenitása érdekében kiemelten fontos volt. Ez a jövőben jelentős térinformatikai feladatot ad mindkét fél részére.

*Lukács Béla
Bujdosó Szabolcs*

Ülést tartott a Tiszántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács

A Tiszántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács 2025. november 19-én tartotta év végi ülését. A megnyitón Ménesné Óvári Judit titkár köszöntötte a megjelenteket. Első napirendi pontban a Tanács elnökhelyettesének megválasztották Üveges Zsoltot, a Hajdú-Bihar Megyei Mérnöki Kamara delegáltját. Az előterjesztett módosítási javaslatokkal elfogadásra került a Tanács új Szervezeti és Működési Szabályzata. Ezt követően az év folyamán legtöbb feladatot jelentő TOP-Plusz 1.2.1-21 kódszámú „Élhető települések” települési csapadékvíz-gazdálkodási projektek értékeléséről Nádasi György a Vízkárelhárítási, Mezőgazdasági Vízgazdálkodási Szakmai Bizottság elnöke számolt be. Második napirendi pontként a „CIVAQUA I. ütemről és annak jóléti fejlesztései” címmel hangzott el előadás, melyet Debrecen Megyei Jogú Város részéről Dargó Gabriella ismertetett. Az előadásában megismer-

hettük a most már bővizű Tóció vízfolyás mentén megvalósult rekreációs fejlesztéseket is, amelyeket az októberben induló KEHOP Plusz 2.2.1-25 Zöld-kék infrastruktúra fejlesztésekre kiírt pályázat által kívánunk tovább folytatni. A Tanácsülésen sok új területi és településszintű vízgazdálkodási feladat is felvetésre került melyeket a negyedik Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT4) készítése során a jövő évben kíván a Tanács megtárgyalni.

MHT HÍREK- Beszámoló az MHT üléséről: új szennyvíz-irányelv, vízgazdálkodási kihívások és szükséges fejlesztési irányok

Az MHT Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Szervezete október 29-én előadóülést tartott. A rendezvényt Marosi Zoárd nyitotta meg, aki megemlékezett a közelmúltban elhunyt Farkas Ádámról, a társaság meghatározó és nagy tekintélyű tagjáról, aki hosszú ideig területi szervezet titkára volt. A rendezvény központi témája az európai uniós szennyvíz-irányelv megújulása, a hazai vízgazdálkodási feladatok, valamint a klímaváltozásból és az infrastruktúra állapotából eredő kihívások voltak. Az előadóülésen két előadást hallgattunk és vitattunk meg.

Megújult európai szennyvíz-irányelv – hosszú távú feladatok előtt az ágazat

Ménesné Óvári Judit a TIVIZIG osztályvezetője részletesen ismertette az új, 2024/3019 EKG szennyvíz-irányelv legfontosabb előírásait és határidőit. Az előadó hangsúlyozta, hogy a szabályozás 2045-ig több lép-

csőben valósul meg, és szorosan kapcsolódik a Víz Keretirányelv (2000/60/EK) és a nitrát irányelv (91/676/EGK) követelményeihez. Az új irányelv központi elemei a fenntartható vízgazdálkodás, a vízkészletek mennyiségi és minőségi megőrzése, valamint a vízi ökoszisztémák állapotának javítása.

Ménesné Óvári Judit kiemelte: a feladatok megvalósítása csak erős állami szerepvállalással és összehangolt ágazati együttműködéssel lehet sikeres. A TIVIZIG újonnan létrehozott Települési Vízgazdálkodási Osztálya a jövőben véleményezi a településrendezési terveket vízgazdálkodási szempontból, és részt vesz a vízkárelhárítási tervek felülvizsgálatában. Az igazgatóság szervezeti bázisán működő Tiszántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács szakmai, tudományos és civil szervezetek bevonásával biztosítja a társadalmi egyeztetések fórumát.

A Vízyűjtőgazdálkodási Tervek harmadik felülvizsgálata

Megkezdődött a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv új, negyedik hatéves ciklusának (VGT4) előkészítése, a meglévő vízyűjtő-gazdálkodási tervek harmadik felülvizsgálata. A készülő dokumentum célja a vizek állapotának feltárása és a jó állapot elérésének megalapozása, az új irányelv előírásainak integrálásával. Ehhez elengedhetetlen az integrált vízgazdálkodás, amely a vízyűjtők tevékenységeinek, vízigényeinek és a vízkészletek alakulásának összehangolását jelenti. Az osztályvezető kiemelte: különösen sérülékenyek a felszín alatti víztestek, amelyek állapota a klímaváltozás miatt romlik, a szennyezések egyik fő oka pedig a nem megfelelően üzemelő szennyvíztisztító működése. A helyzet kezelése szigorúbb tisztítási követelményeket és korszerűbb technológiák alkalmazását teszi szükségessé.

Fejlesztési irányok a következő években

A szennyvíz-kibocsátások csökkentésére és a vízminőség javítására a következő kiemelt feladatok fogalmazódtak meg:

- Integrált települési szennyvízgazdálkodási tervek készítése
- A negyedik tisztítási fokozat bevezetésének ütemezése a mikroszennyezők eltávolítására
- A kibocsátások kockázatértékelése és kezelése
- Kiterjesztett gyártói felelősség bevezetése az ipari vízhasználatban
- Érzékeny és eutrofizáció által veszélyeztetett területek jegyzékének elkészítése
- Energiahatékonysági intézkedések elindítása a szennyvíztelepeken
- Körforgásos gazdasági elvek alkalmazása a szennyvízöntözésben és az iszapkezelésben
- Monitoring bővítése mikroszennyezőkre, vírusokra, gyógyszermaradványokra és csapadéktúlfolyásokra
- Az országhatárokon áttérjedő szennyezések esetén a beavatkozási protokollok kidolgozása

Szennyvíz-hasznosítás: lehetőség, de szigorú szabályokkal

A mezőgazdasági öntözésben egyre hangsúlyosabb szerepet kaphat a tisztított szennyvíz, különösen az aszályos időszakok vízigénye miatt. Ennek alkalmazása azonban csak szigorú szabályok mentén lehetséges: belvízveszélyes területeken tilos, és az 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet szerint jelenleg csak energianövények öntözhetőek vele.

A Debreceni Vízmű Zrt. eredményei: csökkenő hibaszámok, hatékonyabb üzemeltetés. Bakó Tibor, a Debreceni Vízmű Zrt. gépészeti főelőadója bemutatta a csatornahálózat és az átemelők üzemeltetésének tapasztalatait. Az üzemeltetésünkben levő hálózatok közül egy kisebb település példáján keresztül mutatta be a tervezés, üzemeltetés és a fenntartás tapasztalatait. A települési hálózat 23 működő átemelőjében 2024-ben 535 db meghibásodást regisztráltak – ez jelentős javulás a 2023. évi 593 db meghibásodáshoz, illetve a korábbi 850 darabos hibaszámhoz képest.

A javulást az alábbi intézkedések segítették:

- aknák és vezetékek rendszeres tisztítása
- szivattyúk hidraulikai utánállítása és alkatrészcsere
- a hálózat jelleggörbéjének módosítása és optimalizálása
- új típusú próbaszivattyúk alkalmazása
- elavult gépek lecserélése

Bakó Tibor hangsúlyozta: a gépészeti ismeretek fejlesztése és az üzemeltetők folyamatos képzése fontos. A fejlesztések eredményeképpen csökkent az energiafelhasználás, visszaesett a meghibásodások száma, és mérséklődött a dolgozók terhelése is.

A gépészeti megoldások, csatornatisztítások önmagukban nem elegendőek. Fontos a lakosság, a vízhasználók edukációja is. A szennyvízhálózatba érkező szennyvíz összetétele, oda nem való szennyezések (ingek, kefék, nedves törülközők) komoly gondot okozhatnak a hálózat egyes pontjain.

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Aszályos nyár után enyhe ősz

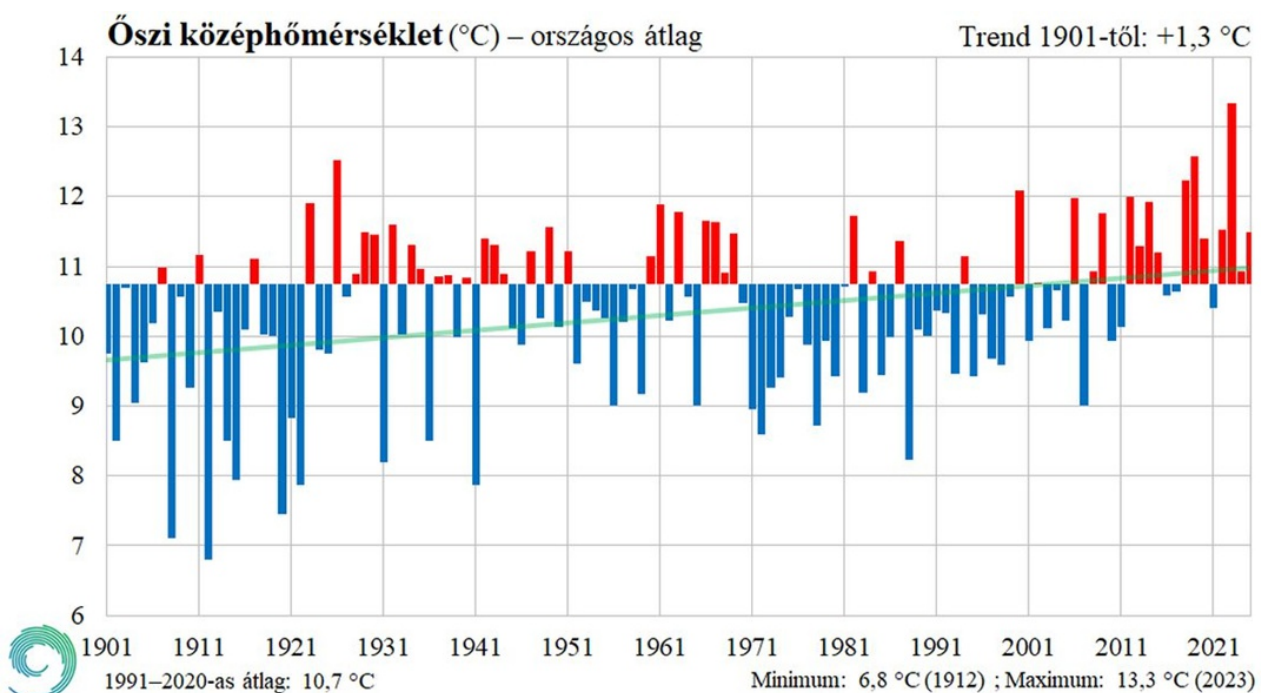
A Vízcseppek előző számában a hosszú aszályos nyárról írtunk. Ez a folyamat még ősz folyamán is folytatódott. A Hidrometeorológiai tájékoztató rovat témája most az őszi hónapok, a szeptember-november idej jellemzőit veszi sorra. Szeptember elsején indult a meteorológiai ősz, és az őszi nap-éjegyenlőséggel szeptember 22-én 20 óra 19 perckor csillagászati értelemben is megkezdődött az ősz. Ilyenkor a Nap pont 90°-os szögben delel az Egyenlítő felett, így a nappal és az éjszaka is éppen ugyanolyan hosszúságú ezen a napon. Innentől a december végi téli napfordulóig már csak rövidülnek a nappalok.

Az évszak középhőmérséklete országosan 11,5 °C volt, ami 0,8 fokkal haladta meg a sokéves átlagot (1991–2020-as átlag: 10,7 °C). A szeptember 2,2 fokkal volt melegebb az éghajlati normálnál, amivel a nyolcadik legmelegebb szeptember lett 1901 óta. Az ősz további része az átlagos körül alakult.

Mint a lenti ábrán látható az őszi időszak melegedése töretlen trendet mutat leginkább 2011. óta.

Szűkebb környezetünkben, a TIVIZIG működési területén is a nyári hőhullám szeptember elején még folytatódott. Szeptember 5-én Körösladányban, illetve Körösszakálon egészen 35,1 fokig melegedett fel a levegő. Ezzel új országos napi legmagasabb hőmérsékleti rekord született meg az 1901-ig visszanyúló idősorok alapján.

Szeptember közepétől az időjárás már kiegyenlítettebb képet mutatott, a korábbi évekhez képest szokatlanul kevés rekordot jegyzett fel a hazai meteorológia (2 léghőmérsékleti minimum, 1 db 24 órás csapadékösszeg és egy szélrekord). Az időjárás időbeli eltolódását jól mutatja, hogy november 17-én egy markáns hidegfront érkezett hazánkba, melynek előterében intenzív zivatarok fejlődtek, és láncba szerveződve szeltek át az Alföldet károkozó szélrohamok kíséretében.

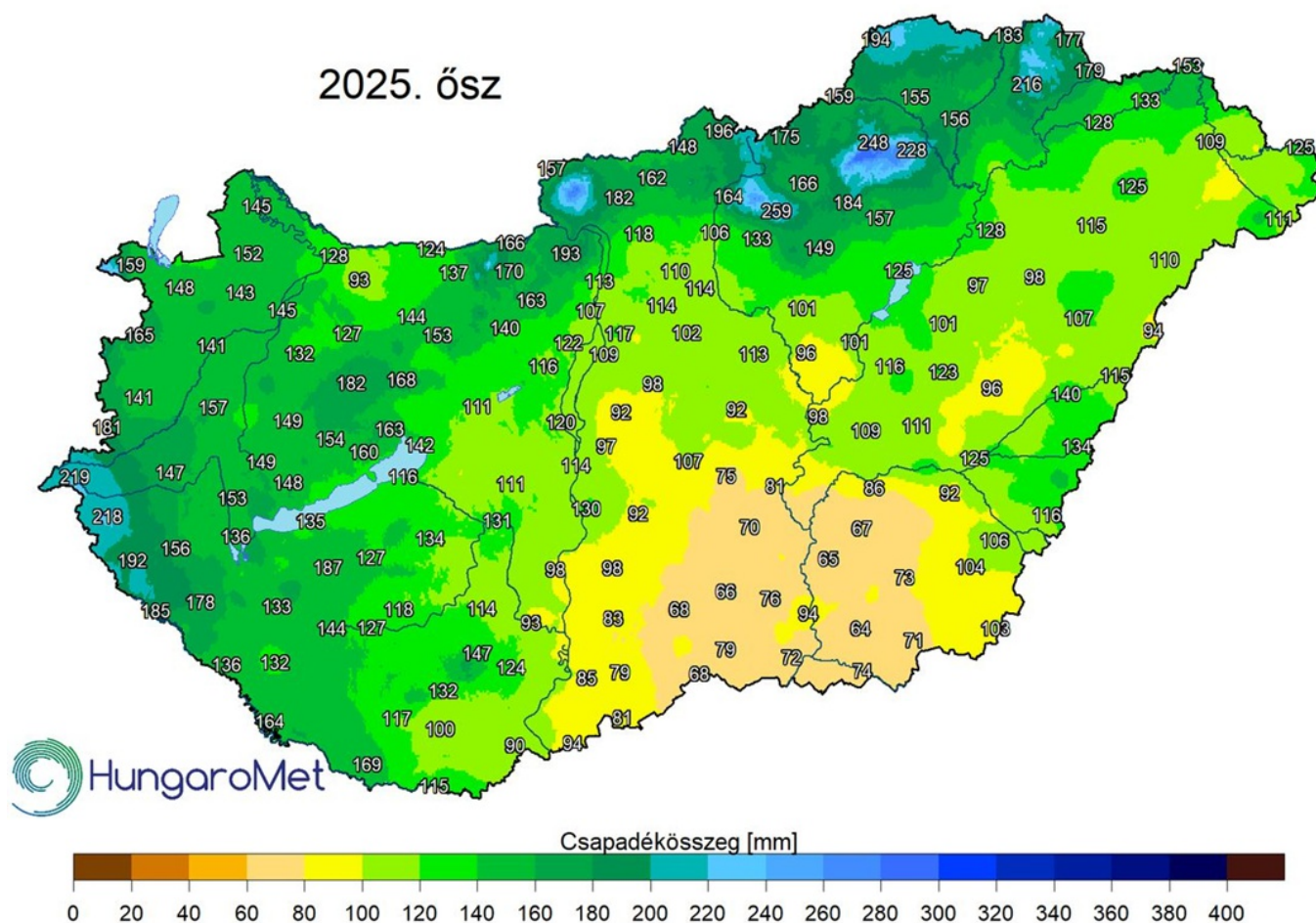
Az őszi középhőmérséklet Magyarországon 1901 és 2025 között az 1991–2020-as átlaghoz képest a homogenizált, ellenőrzött, interpolált adatsorok alapján (Forrás: HungaroMet)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

A TIVIZIG hat hidrometeorológiai állomásának megfigyelései alapján a nevezetes küszöbértékek az alábbiak szerint alakultak.

	szept.	okt.	nov.
Fagyos nap ($t_{\min} \leq 0 \text{ °C}$)	0	4	8
Nyári nap ($t_{\max} \geq 25 \text{ °C}$)	15	0	0
Hőség nap ($t_{\max} \geq 30 \text{ °C}$)	7	0	0

Csapadékviszonyok tekintetében az őszi jelentős területi eltéréseket hozott országunkban. A hosszantartó aszály sújtotta Dél-Alföld a mostani őszen az utánpótlódáshoz sem kapott elegendő égi áldást, ezzel szemben az Északi-középhegység a sokéves átlagot meghaladó mennyiséget kapott.

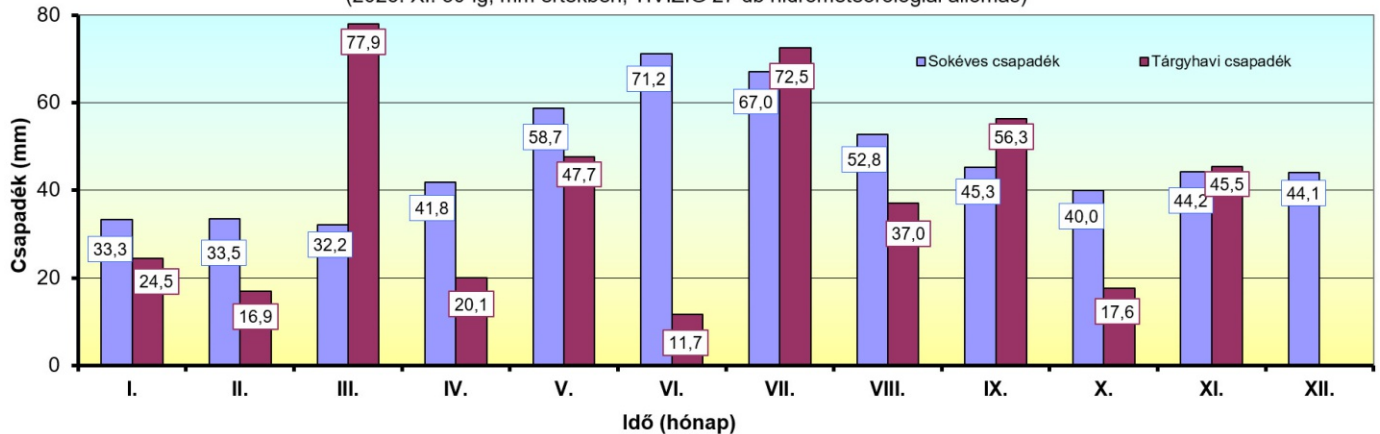
Csapadékösszeg (mm) Magyarországon 2025 őszen (Forrás: HungaroMet)

A TIVIZIG működési területére vonatkozó adatokat áttekintve az őszi évszakra jellemző 129,5 mm értéktől csak 7,8% százalékkal kevesebb csapadék, azaz 119,4 mm csapadék hullott. Időbeli eloszlása szerint egyenlőtlen volt, mivel szeptemberben egynegyedével több, míg októberben kétharmadával kevesebb volt, és csak novemberben hullott meg egyező mennyiség az adott hónapra jellemző értéknek. Csapadékban a tenyészidőszak 91,5 mm, a naptári év 92,3 mm, míg a hidrológiai év 134,3 mm hiányt mutatott.

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

2025-ÖS NAPTÁRI ÉV HAVI CSAPADÉKÉRTÉKEI

(2025. XI. 30-ig, mm értékben, TIVIZIG 27 db hidrometeorológiai állomás)

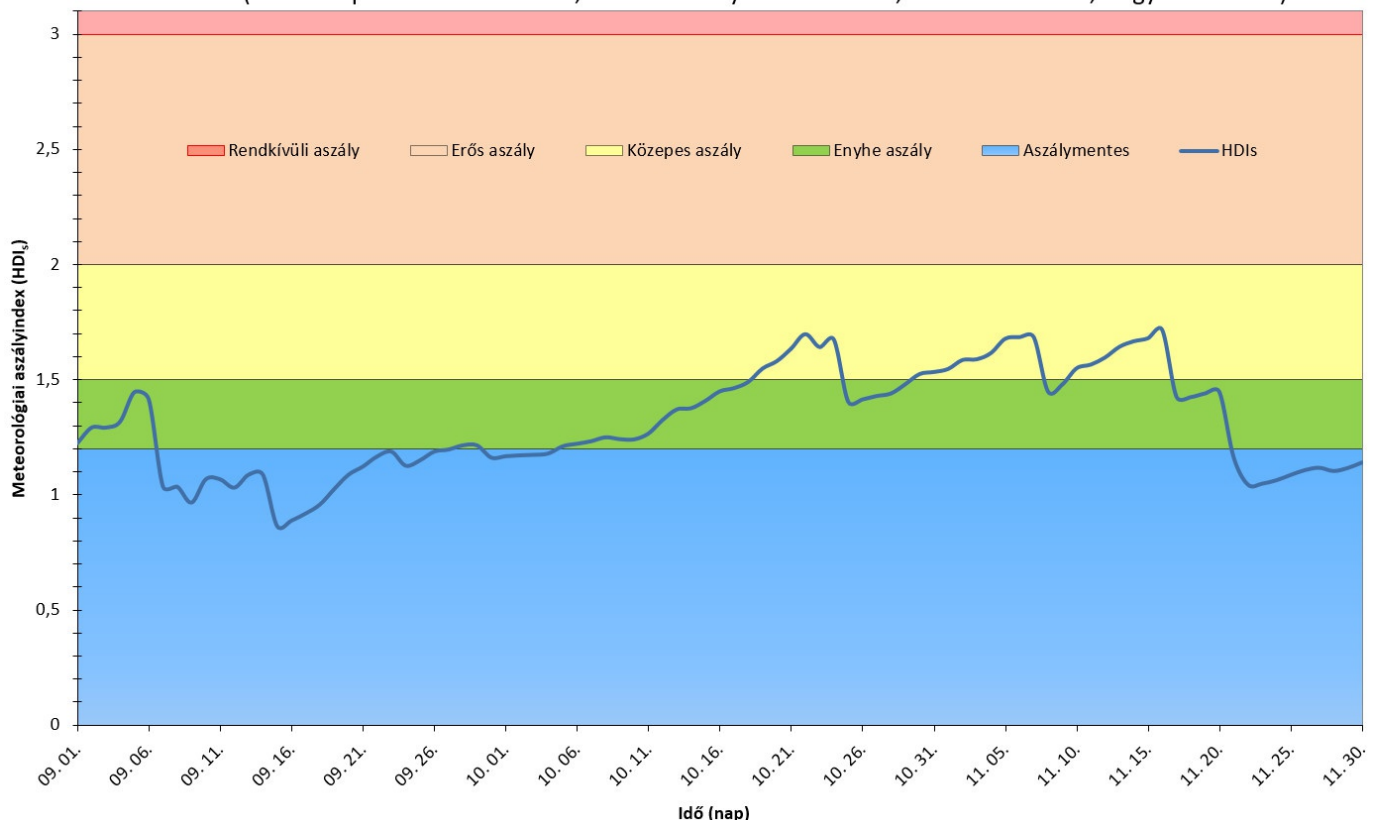

A meteorológiában jelentősnek mondott 10 mm-t meghaladó, lefolyást képző csapadékok a működési területünkön csak szeptemberben és novemberben hullottak. Szeptember 14-én 18,8mm, november 21-én 13,2mm.

A joghatással bíró tartósan vízhiányos időszak kezdőidőpontjaként 2025. március 1-ét jelölte meg az energiaügyi miniszter közleményében. (Megjelent: Hivatalos Értesítő 2025/14. szám.)

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Bihari sík kistáján

(2025. szeptember - november, 09.05. Berettyó-Sebes-Körös, 180543 Mezősas, Nagy-Herés-kert)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Fekete csucor virága november közepén

Az összességében az átlagnál melegebb és a csapadékviszonyokban jelentős területi eltérést mutató ősz a gyümölcsfákat, a légyszárú növényeket is megbolondította. Gazdag és édes termést hozott a kökény, a füge, november végére az orgona kirüggyezett. Ugyanígy késő ősszel is virágoztak, termést hoztak a burgonyafélék családjába tartozó ebszőlő csucor és fekete csucor. A növény szép virágzata, és apró tetszetős bogycsokor termése megtévesztő lehet, mérgezést, hasmenést, hányást okozhat. A meleg ősz hatására november-decemberben finom gyümölcsöt érlelt egyik régi, ritka nem éppen ízletesnek ismert termésű almafajtánk a citrom alma.

Marosi Zoárd

Önkéntes véradás – közösségünk ereje és összetartása

Igazgatóságunk vezetősége számára kiemelten fontos, hogy munkatársaink ne csupán jól teljesítsenek, hanem jól is érezzék magukat a mindennapokban. A „jóllét” gondolata nálunk nem üres szó, hanem olyan kezdeményezésekben ölt testet, amelyek valódi értéket teremtenek – nemcsak az itt dolgozóknak, hanem a tágabb közösségünk számára is.

Ennek egyik legszebb példája az önkéntes véradás. Idén november 3-án megnyitottuk kapuinkat a segíteni vágyók előtt. A felhívásra közel 50 kolléga jelentkezett – ez a szám önmagában is nagy büszkeséggel tölt el minket, hiszen a véradás a legnemesebb önkéntes cselekedetek egyike.

Külön öröm, hogy 13 munkatársunk életében először vállalkozott véradásra. Ők talán először élték át azt a felemelő érzést, amelyet csak az ismeretlen bajtársiasság adhat: tudni, hogy valahol, valakinek a vérünk jelenti majd a reményt. Ugyanakkor voltak közöttünk olyan tapasztalt jótétevők is, akik „számtalanszor” segítettek. Marosi Zoárd 29. alkalommal adott vért, Fábrián

László számára ez volt a 33. alkalom, Tar Attila kollégánk pedig a 75. véradási alkalmával büszkélkedhet – példamutató kitartásuk és önzetlenségük csendes, de erőteljes üzenet mindannyiunk számára. A véradás nem csupán egy orvosi folyamat; egy olyan gesztus, amely összeköti az embereket. Egy apró, mégis hatalmas lépés, amellyel esélyt adunk másoknak egy új napra, egy új kezdetre.

Minden önkéntesünknek hálásak vagyunk, hiszen amit ezen a napon közösen létrehoztunk, az túlmutat egy vállalati eseményen. Ez a nap a törődésről, az összetartásról és az emberi jóságról szólt. Arról, hogy igenis számíthatunk egymásra és képesek vagyunk tenni azért, hogy jobb helyé tegyük a világot, akár egy csepp vérral is. Köszönjük mindenkinek, aki jelenlétével, felajánlásával vagy akár csak támogatásával hozzájárult ehhez a különleges naphoz. A közösség ereje most is megmutatta magát és ezért büszkéek vagyunk mindannyian.

Csilányosiné Kiss Andrea

VÍZTÜKÖR

Mozgalmas év volt, de a kihívásokból erőt merítettünk

Az idei év a vízügyi szakemberek számára nem a nyugodt tervezésről, hanem a folyamatos készenlétről, gyors alkalmazkodásról és csapatmunkáról szólt. A feladatok sokszínűsége, a váratlan helyzetek és az egyre összetettebb védekezési munkák olyan vezetői szemléletet igényeltek, amely egyszerre támaszkodik szakmai rutinra és emberi stabilitásra. Erről a mozgalmas évről, a kihívásokról és az elért eredményekről beszélgettünk Szilágyi Jánossal, az MBHSZ szakágazati vezetőjével.

– János, nem könnyű időpontot egyeztetni veled, hiszen a feladataitok az év vége felé sem csökkennek. Hogyan jellemeznéd az idei évet?

Valóban nehéz még az év utolsó heteiben is előre tervezni, a lekötöttségünk folyamatos. Sőt, már több olyan projekten is dolgozunk, amelyek áthúzódnak 2026-ra. Mozgalmas év volt, változatos feladatokkal, de a diverzitást a kollegáink egyáltalán nem tehernek, hanem előnynek tartják.

– Februárban az ágotai elzárásnál találkoztunk először, ahol már megjelentek a vízmegtartó intézkedések. Mennyire volt jellemző idén az előrelátó tervezés?

Igyekszünk előrelátó szemlélettel működni, de ebben az évben ezt nehezen tudtuk teljesíteni, sok volt a váratlan feladat akár már folyamatban lévő munkák rovására is. A védekezési feladatok sokasága miatt sajnos az alap fenntartási és műtárgyrekonstrukciós munkák kicsit háttérbe szorultak, de ezeket jövőre pótolni fogjuk.

– Milyen jellegű munkák határozták meg leginkább az évet?

A védekezési feladatokat elsősorban a Belvízvédelmi és a Karbantartó részleg végezte, míg a vállalászati munkák az Árvízvédelmi csoporthoz tartoztak. Ezeknek mintegy 90%-a szádolási munka volt. Az idei évben több mint 3000 m² szádlemez

került átmozgatásra. Ennek az óriási mennyiségnek a szállítása, lehajtása és visszahúzása hatalmas energia volt az alig 10 tagú csoporttól!

– Mi jelentette a legnagyobb kihívást a mindennapi munkában?

A legnagyobb kihívást az előzetes egyeztetések, a logisztika és az organizáció jelentette. Azt tapasztaltuk, hogy ha egy munkafolyamat elindult akkor már zökkenőmentesen haladt, ez a kollegák rutinjának, hozzáállásának és szorgalmának köszönhető.

– Volt olyan feladat, amely újdonságot jelentett számotokra?

Igen, több olyan munkát is végeztünk idén, amelyre a korábbi években nem volt gyakorlatunk. Ezek teljesen új helyzeteket teremtettek. Amire a legbüszkébbek vagyunk, hogy ezekhez gyorsan tudtunk alkalmazkodni, és sikerült megtalálni a leghatékosabb módszereket és megoldásokat a sikeres kivitelezéshez.

– Mire vagy a legbüszkébb az idei évből?

Egyértelműen a csapatra. Hálás vagyok a kollégáimnak a kitartásukért és a lojalitásukért. Mindenki hozzájárult a maga részét ahhoz, hogy ezt az évet sikeresnek mondhatassuk.

– Mit üzennél az év végén a kollégáknak?

Minden kedves kollégának és családjuknak boldog karácsonyt, jó egészséget és sikerekben gazdag boldog új évet kívánok!

Az interjúból kirajzolódik, hogy az idei év nemcsak szakmai feladatokat, hanem folyamatos alkalmazkodást és csapatmunkát is jelentett. Az elvégzett feladatok, a gyorsan kezelt helyzetek és az új kihívásokhoz való alkalmazkodás mind azt bizonyítják, hogy egy jól összeszokott csapat képes a legnehezebb időszakokat is eredményesen végigvinni. Ezek a tapasztalatok adják meg azt a biztos alapot, amelyre a következő év munkája is épülhet.

Csilányosiné Kiss Andrea

KÖNYVAJÁNLÓ

A vízügyi szolgálat 70 éve (1953-2023) A Vízügyi Közlemények különszáma

A vízügyi szolgálat 2023. október 1-jén ünnepelte megalakulásának 70. évfordulóját. Elhatározás született, hogy a jeles eseményről a szolgálat szakfolyóirata, a Vízügyi Közlemények különszámot jelentessen meg. A hét évtizedre való visszatekintés az eltelt idő szakmai történetét is görcső alá vette. Ésszerű döntés volt alaposan áttekinteni a hetven év vízügyi történetét, számot vetve a sikerek és kudarcok tapasztalataival, s lehetőleg minél több adatot szolgáltatni mindazok számára, akik a vízügyi szolgálat működésével kapcsolatos fontos kérdésekben döntési helyzetbe kerülnek.

Csaknem másfél éves munka eredményeként végül egy tekintélyes, 612 oldalas, keménytáblába kötött könyv, egy valóságos monográfia született. A kötet anyagának összegyűjtését, megírását és kiadvánnyá szerkesztésének nehéz feladatát dr. Szlávik Lajos vette vállára. Részfeladatok tekintetében segítségére voltak: Fejér László, Pesel Antal, Reich Gyula és dr. Váradi József. Munkájuk nem lehetett volna eredményes, ha nem vették volna igénybe a 12 vízügyi igazgatóság adatközlőinek közreműködését.

Tekintettel arra, hogy az egységes vízügyi szolgálat kialakulásának gyökerei sokkal régebbi időkre vezethetők vissza; így az érdemi tárgyalás közel 15 oldalon keresztül egészen 1953-ig, az előzmények rövid összefoglalásával kezdődik. A 70 éven belül is komoly cezúra váltás következett be 1990-ben. Ezért célszerű volt a szakmai fejlődést két részletben tárgyalni, a rendszerváltás előtti, szocializmus korszakában történtek, ill. az azt követő, máig terjedő időszak eseményeit összefoglalni. Az első korszakkal közel 65 oldalon foglalkozik a kötet, míg az 1990 utáni szakmatörténeti viszonyokról 270 oldalnyi szöveg, táblázat, térkép és egyéb megértést segítő illusztráció ad szá-

mot. A gondos szerkesztési elveknek köszönhetően nem csak a szakágazatok tevékenységének fejlődésére tért ki a szerzők figyelme, hanem az intézményrendszer alakulására, az ezeket befolyásoló jogszabályi változásokra, valamint az igencsak fontos nemzetközi vízügyi kapcsolatokra, a vízügyi kutatás, oktatás-képzés helyzetére és a vízügyi feladatokkal kapcsolatos szakmai szervezetek tevékenységére is. Nagyon tanulságos, hogy a kiadvány lapjain megjelenik az állami feladatok ellátásának szakember háttere, a közfoglalkoztatási rendszer tanulságainak elemzése, s a létesítmények fenntartási és üzemeltetési ráfordításainak alakulása.

KÖNYVAJÁNLÓ

Az országos áttekintéseket a területi vízügyi szervezetek, az igazgatóságok bemutatása kíséri mintegy 70 oldal terjedelemben. Miközben nagyon sok hasonlóság van az egyes szervezetek feladatai között, addig minden egyes vízügyi igazgatóságnál eltérő a szakfeladatok hangsúlya. És ez teljesen természetes, hiszen az igazgatóságok területi „kiosztása” nem a megyehatárok köz-igazgatási gondolkodását követi, hanem a vízgyűjtőterületi elvet. A szerkesztő arra törekedett, hogy minden egyes igazgatóság kronológiai szerkezetben mutassa be saját fejlődésének „mérőköveit”. Ugyancsak a kötet adatgazdagságához járul hozzá, hogy – a minisztériumoktól az igazgatóságokig – minden szervezet szakmai vezetőinek nevét (élőket és elhunytakat egyaránt) táblázatokba foglalva közreadják, beosztásuk kezdő- és befejező időpontjával együtt.

A monográfiában eddig említett tárgyalási részt a gazdag kép-, térkép- és ábraállomány, valamint mellékletek sora teszi teljessé. Itt kapott helyet a szolgálat 1948-2023 közötti kronologikus eseménytörténete; a nevezetes és országos jelentőségű vízkárelhárítási események rövid összefoglalói; a vízügyi igazgatóságok területét, működését, valamint tevékenységét jellemző alapadatok; a vizekre vonatkozó jogszabályok listája; a fontosabb fogalom meghatározások, a rövidítések és a forrásmunkák jegyzéke.

A szolgálat történetének bemutatását követően helyet kapott a kötetben az 50 éves Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Múzeum (az esztergomi Duna Múzeum), ill. a Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár rövid története is.

A kiadvány szerkesztője és munkatársai kezdettől tisztában lehettek azzal, hogy munkájuk nyomán nem egy izgalmas best-seller fogja elhagyni a nyomdagépet, hanem egy olyan kiadvány, amit a szakemberek az íróasztaluk melletti polcon fognak tartani, s azt nem egy ültő helyükben fogják végigolvasni, hanem időről-időre leemelik a polcra, utána néznek egy-egy adatnak, vagy szaktörténeti eseménynek. Ha ezt a feladatát a kiadvány teljesíteni fogja, akkor nem volt hiábavaló mindazok szorgos munkája, akik segítettek létrehozni ezt a szakmatörténeti kötetet, a Vízügyi Közlemények 2024. évi különszámát!

A kötet – az OVF és a vízügyi igazgatóságok összefogásával – összesen 1.100 példányban jelent meg. Digitálisan elérhető az interneten is:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/vizugy_VizugyiKozlemenyek/

SZEMÉLYI HÍREK

Az elmúlt időszakban (2025.09.01-2025-11.31.) igazgatóságunkra érkezett és távozott munkavállalók

Belépők:

Antal Kamilla Éva bér- és munkaügyi ügyintéző – *Közgazdasági Osztály*
Bácsi István gát- és csatornaőr – *Berettyóújfalui Szakaszmerőkség*
Kéri Lajos Levente gát- és csatornaőr – *Berettyóújfalui Szakaszmerőkség*
Papp Emese Anna vízhasznosítási referens – *Vízrendezési és Öntözési Osztály*
Dulka László létesítményüzemeltető – *Berettyóújfalui Szakaszmerőkség*
Szabó Dóra Evelin bér- és munkaügyi ügyintéző – *Közgazdasági Osztály*
Gáspár Anikó víziközmű referens – *Települési Vízgazdálkodási Osztály*
Turzóné Pirnyák Adrienn adminisztrátor – *Berettyóújfalui Szakaszmerőkség*
Stróber Lajos létesítményüzemeltető – *Hajdúszoboszlói Szakaszmerőkség*
Pamlényi Péter gát- és csatornaőr – *Hajdúszoboszlói Szakaszmerőkség*

Kilépők:

Nagy János szivattyútelep-kezelő – *Polgári Szakaszmerőkség*
Balázs Róbert létesítményüzemeltető – *Hajdúszoboszlói Szakaszmerőkség*
Kocsis Gábor létesítményüzemeltető – *Berettyóújfalui Szakaszmerőkség*
Szeles András területi felügyelő – *Polgári Szakaszmerőkség*
Moravszki János gátbiztos – *Berettyóújfalui Szakaszmerőkség*
Czibere Sándor területi felügyelő – *Berettyóújfalui Szakaszmerőkség*